

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 4/2008

Cena \$ 2.50

APRIL 2008

Pout' do Svaté země (16)

Hora Sinaj

Před reportáží o naší pouti do Egypta na posvátnou horu Sinaj pokládám za správné předeslat následující zprávu. Hranice Svaté země na cestě do Egypta jsme měli překročit v Elatu, nejjižnějším městě státu Izrael, které je vzdáleno od Jeruzaléma asi 275 kilometrů. Elat má nádherné rozlehlé pláže na pobřeží zálivu Aquaba, jež je severním výběžkem Rudého moře. Moderní hotely a nákupní střediska připomínají naše pláže na Floridě. Do města jsme přijeli k večeru a po překročení hranic jsme měli jet egyptským autobusem celou noc k Sinajským horám, kde jsme po půlnoci měli začít výstup, abychom na vrcholku Sinaje mohli spatřit úchvatný východ slunce.

V podvečer jsme měli v Elatu možnost, abychom se šli vykoupat a povečeřet před odjezdem z Izraele. Já jsem poslal svého synovce Františka, který mě všude doprovázel a na osmdesátiletého strýčka dával pečlivý pozor, aby se šel vykoupat, a sám jsem se neprozřetelně oddělil od celé poutní skupiny, abych odešel do nákupního střediska, kde jsem si v McDonaldu objednal konečně „americké“ jídlo, s kterým jsem odešel do suterénní poloprázdné jídelny. Cítil jsem se konečně jakoby doma v Americe a v očekávání poutě na horu Sinaj mne opustila veškerá ostražitost. Brašnu s nápisem Passport, kterou obvykle nosím na krku, jsem zavěsil za sebe na opěradlo židle. Pětkrát jsem cestoval po Evropě a vždy jsem měl cestovní pas uschován v závěsu pod košili a peníze rozdělené v různých částech oděvu, ale tentokrát všechno bylo v brašně Passport, včetně \$500. Mimo to jsem tam měl také 3 listy dopisu, které mi u mrtvého moře napsal v hebrejštině na křesťanství obrácený Žid. Najednou jsme zpozorovali, že těsně vedle mne sedí tři dvacetiletí palestínští výrostci a brašna z opěradla zmizela. V té chvíli jsem si nebyl jistý, zda jsem ji nenechal v autobusu, ale poněvadž v celé místnosti nebyl v té chvíli nikdo jiný mimo nás čtyřech, raději jsem rychle odešel, neboť jsem si uvědomil, že

Vrcholek hory Sinaj

mladí Palestinci žijí v Izraeli v zoufalé situaci a jsou odhodláni ke všemu, aby získali peníze. Bez cestovního pasu jsem ovšem nemohl vycestovat do Egypta a tak jsem ztratil možnost vykonat pout' na horu Sinaj, ale množství dostupných pramenů a hlavně osobní zážitky Otce Dušana umožnily napsání tohoto 16. pokračování „Poutě do Svaté země.“

A jak se vyřešila moje pasová situace? Zasáhla zde určitě pomoc Boží. Během 18 hodin proti všemu očekávání jsem měl nový americký cestovní pas. Možná ještě později toto dobrodružství popíši.

Hromadný odchod Židů z Egypta a jejich putování pouští na jejich cestě do Zaslíbené země se nepochybně událo na Sinajském poloostrově. Přesná cesta a jejich putování a místa s nimi spojená však nejsou s jistotou identifikována. To je snad proto, že kočovné národy nezačínají trvalé stopy svého cestování. Tradice, jež se vyvinuly v byzantském období (3. – 5. století), umístili nejvýznamnější události Exodu do jižních hor Sinajského poloostrova a to především na horu Sinaj a Horeb. Křesťanství poustevníci byli přitahováni k této oblasti a stavěli zde poustevny a kláštery, z nichž

nejvýznamnější je klášter sv. Kateřiny.

Nejvyšší z jižních hor Sinajského poloostrova je Jebel Katerina – hora sv. Kateřiny, která je vysoká 2642 metrů. Hora je složena z rozličných typů sopečného kamene různých geologických období, z nichž převládá z pozdního geologického období červená žula. Krajina je divoká a vystavená bouřlivým větrům a sněhovým vánicím v zimním období. Výhled z vrcholu, jehož se může dosáhnout pěšky nebo na hřbetu velblouda z kláštera Wadi Elabrain anebo speciálními vozidly z Wadi Rutig je úchvatný a zahrnuje celý jih Sinajského poloostrova. Obzvláště impozantní je východ slunce.

Svatá Kateřina se narodila okolo roku 310 v patricijské rodině v egyptském městě Alexandrii. Na křesťanství se obrátila při podobném zjevení jako měl sv. Pavel. Veřejně odsoudila císaře Maxentia kvůli jeho pronásledování křesťanů.

Pokračování na str. 12

*Foto na titulní straně:
Klášter svatě Kateřiny
pod horou Sinaj*

Desatero

Božích přikázání

Bůh vyhlásil všechna tato přikázání: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.

Nebudeš mít jiné bohy mimo mě.

Neuděláš si modlu, totiž žádnou podobu toho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já Hospodin, tvůj Bůh, jsem Bůh žárlivý. Stíhám vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kdo mě nenávidí, ale prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kdo mě milují a zachovávají mé přikazy.

Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jména zneužíval.

Pamatuj na den sobotní, že ti má být svatý. Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočinku Hospodina, tvého Boha. Nebudeš dělat žádnou práci, ani ty, ani tvůj syn a tvá dcera, ani tvůj otrok a tvá otrokyně, ani tvůj dobytek, ani přistěhovalec, kterého jsi přijal k sobě. V šesti dnech totiž učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul. Proto Hospodin dni sobotnímu požehnal a oddělil ho jako svatý.

Cti svého otce i svou matku, abys dlouho žil na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh.

Nezabiješ.

Nezcižoložíš.

Nepokradeš.

Nevydáš křivé svědectví proti svému bližnímu.

Nebudeš dychtit po domu svého bližního. Nebudeš dychtit po ženě svého bližního, ani po jeho otroku, ani po jeho otrokyni, ani po jeho býku, ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu.“

Všechn lid pozoroval hřmění a blýskání, zvuk polnice a kouřící se horu. Lid to pozoroval, chvěl se a zůstal stát opodál.

(Exodus - 2.kniha Mojžíšova 20, 1-18)

Desatero pro zapamatování

1. V jednoho Boha věřití budeš.
2. Nevezmeš jména Božího nadarmo.
3. Pomni, abys den sváteční světil.
4. Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi.
5. Nezabiješ.
6. Nesesmílíš.
7. Nepokradeš.
8. Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému.
9. Nepožádáš manželky bližního svého.
10. Aniž požádáš statku jeho.

(pro lepší zapamatování biblické desatero takto vyjádřil sv. Augustin)

Patero církevních přikázání

1. O nedělích a zasvěcených svátcích se účastnit mše svaté a zachovat pracovní klid.
2. Vyzpovídat se ze svých hříchů alespoň jednou za rok.
3. Přijmout Svátost oltářní alespoň ve velikonoční době.
4. Zdržovat se od požívání masa a zachovávat půst újm ve stanovené dny.
5. Přispívat církvi na její potřeby.

(Podle Kancionálu. – Všechny církevní zákony obsahuje Kodex kanonického práva)

LITURGICKÁ ČTENÍ

3. neděle velikonoční - 6.dubna 2008

1.ČTENÍ - Sk 2,14.22-28

Čtení ze Skutků apoštolů.

V den letnic vystoupil Petr s ostatními jedenácti apoštoly a slavnostně promluvil: „Židé a všichni jeruzalémské obyvatelé – pozorně vyslechněte mou řeč! Bůh vám dal svědectví o Ježíši Nazaretském mocnými činy, divy a znameními, které, jak víte, konal Bůh skrze něho mezi vámi. A on byl vydán, jak to Bůh předem rozhodl a předpověděl, a vy jste ho rukama bezbožníků přibili na kříž a zabili. Ale Bůh ho vzkřísil, zbavil bolesti smrti, protože nebylo možné, aby zůstal v její moci. David přece o něm říká: 'Mám Pána před očima stále, je mi po pravici, abych se neviklal. Proto se raduje mé srdce a můj jazyk jásá. Ano i mé tělo odpočine v naději, neboť nevydáš mě podsvětí napospas, nedopustíš, aby tvůj Svatý podlehl porušení. Oznámíš mi cesty života, naplníš mě blahem před svou tvář.'“

2.ČTENÍ - 1 Petr 1,17-21

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Milovaní! Když říkáte Otec tomu, který soudí nestranně každého podle jeho činů, žijte v bázi po dobu svého vyhnání. Víte přece, že jste ze svého prázdného způsobu života, jak jste ho zdědili po předcích, byli vykoupeni ne snad nějakými věcmi pomíjivými, stříbrem nebo zlatem, nýbrž drahou krví Krista jako bezúhonného a neposkvrněného beránka. On byl ovšem k tomu vyhlédnut už před stvořením světa, ale pro vás se objevil teď na konci časů. Skrze něho jste uvěřili v Boha, který ho vzkřísil z mrtvých a oslavil, takže když věříte, můžete zároveň v Boha i doufat.

EVANGELIUM - Lk 24,13-35

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ještě ten den první po sobotě se ubírali dva z učedníků do vesnice zvané Emauzy, která je vzdálena od Jeruzaléma šedesát honů. Hovořili spolu o tom všem, co se stalo. Jak tak hovořili a uvažovali, přiblížil se k nim sám Ježíš a připojil se k nim. Ale jako by jim cosi zadržovalo oči, takže ho nepoznali. Zeptal se jich: „O čem to cestou spolu rozmlouváte?“ Zastavili se celí smutní. Jeden z nich - jmenoval se Kleofáš - mu odpověděl: „Ty jsi snad jediný, kdo se zdržuje v Jeruzalémě a neví, co se tam tyto dny stalo!“ Zeptal se jich: „A co se stalo?“ Odpověděli mu: „Jak Ježíše z Nazareta, který byl prorok, mocný činem i slovem před Bohem i přede vším lidem, naši velekněží a přední mužové odsoudili k smrti a ukřižovali. My však jsme doufali, že on je ten, který má vysvobodit Izraele. A k tomu všemu je to dnes třetí den, co se to stalo. Některé naše ženy nás sice rozrušily: Byly časně ráno u hrobu, nenalezly jeho tělo, přišly a tvrdily, že měly i vidění andělů a ti prý říkali, že on žije. Někteří z našich lidí odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy říkaly, jeho však neviděli.“ A on jim řekl: „Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět, a tak vejít do své slávy?“ Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje. Tak došli k vesnici, kam měli namířeno, a on dělal, jako by chtěl jít dál. Ale oni na něho naléhali: „Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil.“ Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. Vtom se jim otevřely oči a poznali ho. On jim však zmizel. Tu si mezi sebou řekli: „Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl

Písma?“ Ještě tu hodinu se vydali na cestu a vrátili se do Jeruzaléma. Tam našli pohromadě jedenáct apoštolů i jejich druhy. Ti řekli: „Pán skutečně vstal a zjevil se Šimonovi.“ Oni sami pak vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak Ježíše poznali při lámání chleba.

4. neděle velikonoční - 13.dubna 2008

1.ČTENÍ - Sk 2,14a.36-41

Čtení ze Skutků apoštolů.

V den letnic vystoupil Petr s ostatními jedenácti apoštoly a slavnostně promluvil k lidem: „Ať je úplně jasno celému izraelskému národu toto: Pánem a Mesiášem ustanovil Bůh právě toho Ježíše, kterého jste vy ukřižovali.“ Když to uslyšeli, proniklo jim to srdce a ptali se Petra i ostatních apoštolů: „Bratři, co máme dělat?“ Petr jim odpověděl: „Obraťte se! A každý z vás ať se dá pokřtít ve jménu Ježíše Krista, aby vám byly odpuštěny hříchy, a jako dar dostanete Ducha svatého. Vždyť to zaslíbení platí vám i vašim dětem, ale také všem, kdo jsou ještě daleko, které si povolá Pán, náš Bůh.“ Ještě mnoha jinými slovy je zapísal a vybízel: „Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!“ Ti, kdo jeho slovo ochotně přijali, byli pokřtěni. A ten den se k nim přidalo na tři tisíce lidí.

2.ČTENÍ - 1 Petr 2,20b-25

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Milovaní! Když děláte dobře, a přesto musíte trpět, je to milé Bohu. K tomu jste přece byli povoláni. Vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích. 'On nezhřešil a nikdo od něho neslyšel nic neupřímného.' Když mu spílali, on jim to spíláním neoplácel, když trpěl, nevyhrožoval, ale ponechal vše tomu, který soudí spravedlivě. On sám na svém těle vynesl naše hříchy na dřevo kříže, abychom byli mrtví hříchům a žili spravedlivě. Jeho ranami jste uzdraveni. Byli jste kdysi jako bludné ovce, ale nyní jste se vrátili k pastýři a strážci svých duší.

EVANGELIUM - Jan 10,1-10

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl: „Amen, amen, pravím vám: Kdo nevchází do ovčince dveřmi, ale vniká tam jinudy, to je zloděj a lupič. Kdo však vchází dveřmi, je pastýř ovci. Vrátný mu otevře a ovce slyší jeho hlas. Volá své ovce jménem a vyvádí je. Když všechny své ovce vyvede, jde před nimi a ovce ho následují, protože znají jeho hlas. Za cizím však nikdy nepůjdou, ale utečou od něho, protože hlas cizích neznají.“ Ježíš jim pověděl toto přirovnání, ale oni nepochopili, co jim tím chce říci. Ježíš proto řekl znovu: „Amen, amen, pravím vám: Já jsem dveře k ovčím. Všichni, kdo přišli přede mnou, jsou zloději a lupiči, ale ovce je neuposlechny. Já jsem dveře. Kdo vejde skrze mě, bude zachráněn; bude moci vcházet i vycházet a najde pastvu. Zloděj přichází jen aby kradl, zabíjel a působil zkázu. Já jsem přišel, aby měly život a aby ho měly v hojnosti.“

5. neděle velikonoční - 20.dubna 2008

1.ČTENÍ - Sk 6,1-7

Čtení ze Skutků apoštolů.

V těch dnech, když počet učedníků rostl, začali helénisté projevovat proti Hebrejům nespokojenost, že prý jejich vdovy jsou při každodenním podělování zanedbávány. Dvanáct apoštolů proto svolalo veškeré množství učedníků a řekli: „Nebylo by správné, abychom my zanedbávali Boží slovo a sloužili při stole. Proto, bratři, vyberte ze svého středu sedm mužů, kteří mají dobrou pověst a jsou plní Ducha a moudrosti, a my je ustanovíme pro tento úkol.

My však se chceme nadále věnovat modlitbě a službě slova. "Ten návrh se zalíbil celému shromáždění. Vyvolili tedy Štěpána, muže plného víry a Ducha svatého, dále Filipa, Prochora, Nikanora, Timona, Parmena a Mikuláše, proselytu z Antiochie. Postavili je před apoštoly a oni na ně za modlitby vložili ruce. Boží slovo se šířilo stále více a počet učedníků v Jeruzalémě velmi rostl. Také velké množství kněží poslechlo a přijalo víru.

2. ČTENÍ - 1 Petr 2,4-9

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Milovaní! Přistupujte k Pánu, k živému kameni, který lidé sice odhodili, ale který je v Božích očích vyvolený a vzácný, a vy sami se staňte živými kameny pro duchovní chrám, svatým kněžstvem, které přináší duchovní oběti. Bohu příjemné skrze Ježíše Krista. V Písmu o tom stojí: 'Hle, kladu na Sión kámen vyvolený a vzácný, kámen nárožní. Kdo v něj uvěří, jistě nebude zklamán.' Vám tedy, protože věříte, přináší čest, ale těm, kdo nevěří, je to 'kámen, který lidé při stavbě odhodili, ale právě on se stal kvádrem nárožním, kamenem, na který se naráží, balvanem, přes který se klopýtá'. Narážejí na něj, protože odmítli přijmout víru. K tomu také byli určeni. Vy však jste 'rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví, abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal ten, který vás povolal ze tmy ke svěmu podivuhodnému světlu.

EVANGELIUM - Jan 14,1-12

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Ať se vaše srdce nechvěje! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby nebylo, řekl bych vám, že odcházím vám připravit místo? A když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu si vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já. Cestu, kam já jdu, znáte.“ Tomáš mu řekl: „Pane, nevíme, kam jdeš. Jak můžeme znát cestu?“ Ježíš mu odpověděl: „Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho už znáte a viděli jste ho.“ Filip mu řekl: „Pane, ukaž nám Otce - a to nám stačí.“ Ježíš mu odpověděl: „Filipe, tak dlouho jsem s vámi, a neznáš mě? Kdo viděl mne, viděl Otce. Jak můžeš říci: 'Ukaž nám Otce'? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která k vám mluvím, nemluvím sám ze sebe; to Otec, který ve mně přebývá, koná své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně. Když nevěříte, věřte aspoň pro ty skutky. Amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i ten bude konat skutky, které já konám, ba ještě větší bude konat, protože já odcházím k Otci.“

6. neděle velikonoční - 27.dubna 2008

1. ČTENÍ - Sk 8, 5-8.14-17

Čtení ze Skutků apoštolů.

Filip přišel do hlavního samaršského města a hlásal tam Krista. Všichni lidé dávali pozor na to, co Filip mluví, protože slyšeli a viděli, že dělá zázraky. Z mnoha posedlých totiž vycházeli nečisti duchové s velkým křikem. Také bylo uzdraveno mnoho ochmuťtých a chromých. Celé město se z toho převelice radovalo. Když se apoštolové v Jeruzalémě dověděli, že Samařsko přijalo Boží slovo, poslali k nim Petra a Jana. Ti tam přišli a modlili se za ně, aby dostali Ducha svatého. Do té doby totiž na nikoho z nich neseštopil, byli jen pokřtěni ve jménu Pána Ježíše. Vložili tedy na ně ruce, a oni přijali Ducha svatého.

2. ČTENÍ - 1 Petr 3,15-18

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Milovaní! Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu jako k Pánu a

bud'te stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje, ale ovšem s jemností a skromností. Musíte však mít přitom sami dobré svědomí! Pak se budou muset zastydět za své špatné řeči ti, kdo pomlouvají vaše dobré křesťanské chování. Je přece lépe, abyste snášeli utrpení - chce-li to tak Bůh - za to, že jednáte dobře, než za to, že jste udělali něco špatného. Vždyť i Kristus vytrpěl jednou smrt za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás smířil s Bohem. Byl sice usmrcen podle těla, ale podle ducha dostal nový život.

EVANGELIUM - Jan 14,15-21

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Jestliže mě milujete, budete zachovávat má přikázání. A já budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy: Ducha pravdy. Svět ho nemůže přijmout, protože ho nevidí a nezná. Vy ho znáte, neboť přebývá u vás a bude ve vás. Nenechám vás sirotky. Zase k vám přijdu. Ještě krátký čas, a svět mě už neuvidí, ale vy mě zas uvidíte, protože já jsem živ a také vy budete živi. V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci a vy ve mně jako já ve vás. Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje, a kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec a také já ho budu milovat a dám se mu poznat.“

7. neděle velikonoční - 4.května 2008

1. ČTENÍ - Sk 1, 12-14

Čtení ze Skutků apoštolů.

Když byl Ježíš vzat do nebe, apoštolové se vrátili do Jeruzaléma z hory, která se nazývá Olivová. Je blízko Jeruzaléma, vzdálená jenom délku sobotní cesty. A když přišli zase do města, vystoupili do hořejší místnosti, kde bydleli Petr a Jan, Jakub a Ondřej, Filip a Tomáš, Bartoloměj a Matouš, Jakub Alfeův, Šimon Horlivec a Judas, Jakubův bratr. Ti všichni jednomyslně setrvali v modlitbách spolu se ženami, s Ježíšovou matkou Marií a s jeho příbuznými.

2. ČTENÍ - 1 Petr 4, 13-16

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Milovaní! Radujte se, že máte účast na utrpení Kristově, abyste také mohli radostně jásat při jeho slavném zjevení. Když musíte snášet urážky pro Kristovo jméno, blaze vám, neboť na vás spočívá Duch slávy, to je Duch Boží. Ať nikdo z vás netrpí proto, že zavraždil nebo okradl, že někomu ublížil nebo jen že se míchal do záležitostí druhých lidí. Trpěli však, že je křesťanem, za to se stydět nemusí; spíše ať Boha velebí, že je křesťanem.

EVANGELIUM - Jan 17, 1-11a

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš pozvedl oči k nebi a modlil se: „Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe. Obdařils ho mocí nade všemi lidmi, aby dal věčný život všem, které jsi mu dal. Věčný život pak je to, že poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. Já jsem tě oslavil na zemi: dokončil jsem dílo, které jsi mi svěřil, abych ho vykonal. Nyní oslav ty mne u sebe, Otče, slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět. Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a mně jsi je dal a zachovali tvoje slovo. Nyní poznali, že všechno, co mi dal, je od tebe; vždyť slova, která jsi dal mně, dal jsem jim. Oni je přijali a skutečně poznali, že jsem vyšel od tebe, a uvěřili, že jsi mě poslal. Já prosím za ně. Neprosím za svět, ale za ty, které jsi mi dal, vždyť jsou tvoji; a všechno mé je tvé a všechno tvé je mé. V nich jsem oslaven. Už nejsem na světě, ale oni jsou na světě; a já jdu k tobě.“

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1. do 31. března 2008

Politické události

Václav Klaus složil prezidentský slib

Václav Klaus složil v pátek 7. března svůj druhý prezidentský slib. Ten je zároveň i posledním. Česká ústava totiž neumožňuje zastávat úřad prezidenta víc než dvakrát za sebou. Klausovi vyprší mandát 7. března 2013. Půl hodiny před inaugurací uctil Klaus památku prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. Ten den uběhlo 158 let od jeho narození. Se svou manželkou Livií položil věnec k soše TGM na Hradčanském náměstí. Krátce po desáté hodině dopolední pronesl Klaus ve Vladislavském sále Pražského hradu slib, který sledovalo na šest set hostů. Poté ho stvrdil podpisem a předal do rukou předsedy Poslanecké sněmovny Miloslava Vlčka. Na Klausovu počest zaznělo z Petřína 21 dělových salv. V projevu Klaus poděkoval oběma komorám parlamentu za důvěru, občanům za podporu a ODS za nominaci a prosazení ve volbě. Dále zdůraznil, že roli prezidenta bere především jako službu své zemi a jejím lidem. Z jeho úst zazněla pro politiky i varovná slova: "Veřejnost mi po celou dobu mého prvního mandátu vyjadřovala vysokou podporu navzdory tomu, že jsem nebyl vždy konformní s postoji politických stran, které právě tvořily vládní exekutivu. Pokud to bude třeba, budu tak postupovat i v budoucnu." Na druhou stranu prosazuje, aby v zahraniční politice táhli prezident, vláda a parlament za jeden provaz. Následovala vojenská přehlídka na

třetím hradním nádvoří, kterou Klaus vykonal jako vrchní velitel ozbrojených sil spolu s ministryní obrany Vlastou Parkanovou. Netradičně pak v Chrámu sv. Víta položil kytici k ostatkům sv. Václava. Slavnostní inauguraci ukončilo setkání s hosty ve Španělském sále, kde byl prezident 15. února zvolen. Mezi pozvanými byli předseda vlády Mirek Topolánek se svou přítelkyní, místopředsedkyně Sněmovny Lucie Talmanovou, exprezident Václav Havel s manželkou Dagmar a řada dalších politiků, diplomatů či akademických hodnostářů.

Martin Bursík zůstává v čele Strany zelených

Vedení zelených drtivou většinou podpořilo Martina Bursíka v čele strany. Pro jeho setrvání hlasovalo v sobotu 8. března 13 ze 14 krajských lídrů. Jedinou výjimkou byl šéf olomoucké organizace Martin Tichý. Ten hlasování i vyvolal. Důvodem byl vulgární e-mail, který po volbách prezidenta poslal Bursík omylem poslankyni Olze Zubové. Olomoucká organizace se nespokojila s tím, že se Bursík omluvil, a požadovala jeho rezignaci. Hlasování předcházelo celodenní jednání zelených. Zúčastnili se ho jak lídři krajských organizací, tak poslanci a zástupci republikové rady. Na konci zazněl jednoznačný verdikt. "Někteří se vyslovili přímo při jednání, jiní formou písemného stanoviska," uvedl v rozhovoru pro MF Dnes předseda Strany zelených. Podporu Bursíkovi vyjádřilo již v pátek předsednictvo SZ. Ze sedmi členů ho podpořilo šest, odlišný názor

měl jen místopředseda Tichý. Ten se hlasování zdržel. Za Bursíka se postavila i první místopředsedkyně nejmenší vládní strany, bývalá ministryně školství Dana Kuchtová, která proti němu chce příští rok kandidovat při volbě předsedy strany.

Po útoku atentátníka zahynul v Afghánistánu český voják

Český voják zemřel a dva další byli zraněni v pondělí 17. března. Sebevražedný atentátník zaútočil v osadě Gerešk v jihoafghánské provincii Hilmand. K incidentu, při němž zahynuli ještě dva dánští vojáci, afghánský tlumočnick a tři místní civilisté, se přihlásilo hnutí Taliban. Všichni tři Češi sloužili jako vojenští policisté v Útvaru speciálních operací (SOG), který v Afghánistánu působí pod britským velením, a jejich úkolem bylo doprovázet dánskou jednotku. Atentátník odpálil ukrytou nálož v blízkosti skupiny v pondělí dopoledne. Podle náčelníka vojenské policie Oldřicha Kubáta spočívalo největší riziko pro vojáky v tom, že se pohybovali v zabydlené oblasti pěšky, a tudíž je nebylo možné chránit obrněnou technikou. Služba v Afghánistánu je považovaná za nejnebezpečnější současnou misi českých vojáků. Provincie Hilmand je nejneklidnější oblastí země a již několik let zde trvají tvrdé boje s hnutím Taliban, kterých se účastní zejména britští vojáci. Armáda identitu všech tří vojáků tajila, jméno zemřelého však zveřejnil prezident Václav Klaus v kondolenci umístěné na svých internetových stránkách. Milan Štěrba je již druhým českým vojákem, který zahynul při misi v Afghánistánu a zároveň patnáctým vojákem, který od roku 1991 zemřel při zahraniční mi-

si. Štěrbovo úmrtí je však teprve třetí, které nebylo způsobené nešťastnou náhodou či sebevraždou. K prvnímu případu došlo roku 1995 při misi v bývalé Jugoslávii, kdy dva vojáci zemřeli při chorvatském ostřelování pozorovacího stanoviště OSN.

V Břeclavi bylo nalezeno na 63 000 ztracených dopisů

Kriminalisté řeší největší selhání České pošty v její dosavadní historii. Na breclavském hlavním vlakovém nádraží bylo v uzavřené výtahové šachtě nalezeno 71 pytlů plných korespondence. Zásilkový pocházejí z let 2001 až 2006 a do České republiky byly doručeny letecky. Dopisy určené převážně adresátům z jižní Moravy se našly v uzavřené výtahové šachtě, když se do ní 14. března probourala skupina dělníků. Původně se zaměstnanci České pošty domnívali, že část korespondence byla namátkou otevřena. Nyní je ale jasné, že otevřených zásilek je přibližně 40%, a tak bude policie zkoumat i to, zda případný pachatel otevíral psaní s cílem najít v nich např. finanční hotovost. S největší pravděpodobností pocházejí nalezené pytle z činnosti breclavské třídní pošty, která byla zrušena již před dvěma lety. Během jejího provozu někdo korespondenci soustavně odkládal do šachty. Bude složité zjistit, kdo to byl, ale podle náměstka breclavského policejního ředitele Jana Cupala je velmi pravděpodobné, že kriminalisté nakonec skupinu lidí, která se zásilkami manipulovala, dopadnou. Po vyřízení všech potřebných opatření zásilky převezme zpět Česká pošta a pokusí se je doručit. Způsob zatím není jasný, ale jednou z možností je dodání všech ztracených psaní s omluvným dopisem.

Senát zamítl zákaz propagace komunismu a nacismu

Novelu trestního zákona, která výslovně zakazuje propagaci komunismu a nacismu a jejich symboly, zamítl Senát 26. března. K jejímu předložení přitom paradoxně vyzval sám sebe usnesením č. 550 z roku 2006. O odmítnutí novely se zasloužila hlavně ODS s poukazem na to, že její tvůrci se při volbě prezidenta spojili s komunisty ve snaze prosadit svého kandidáta Jana Švejnara. 32 senátorů z celkového počtu 81 se hlasování vůbec nezúčastnilo. Pro zamítnutí novely hlasovalo 28 ze 49 přítomných senátorů – všichni komunisté, dále čtyři z osmi přítomných sociálních demokratů, 19 z 25 přítomných členů ODS a dva členové klubu SNK. Komunisté si oddychli, nemusejí se přejmenovávat a mazat komunistickou propagandu z podkladů pro svůj nadcházející sjezd. "ODS často poukazovala na to, že ke zrušení KSČM měl jedinečnou příležitost počátkem 90. let Václav Havel. Dnes, osmnáct let po listopadovém převratu, vládoucí ODS zahodila jedinečnou příležitost tuto chybu napravit. Přes všechny uváděné rádobyargumenty se zdá, že jediným důvodem je více než vstřícný vztah ke komunistům současného prezidenta a čestného předsedy ODS Václava Klause," komentuje spoluautor novely Martin Mejstřík. Kritikem novely byl Jaromír Volný z ODS, podle něhož je předloha protiústavní a její formulace by umožnily trestnost jakéhokoli použití pěticípé rudé hvězdy nebo zkříženého srpu a kladiva. Mejstřík namítal, že používání těchto symbolů by bylo trestné jen tehdy, pokud jimi bude propagován komunismus. Připustil ale, že by přijetím no-

vely začala platit trestnost členství v nynější KSČM. Předseda senátní komise pro posouzení ústavnosti KSČM Jaromír Štětina (za Stranu zelených) označil novelu za nástroj, jak přimět KSČM, aby se reformovala. Komunisté se podle Štětiny nikdy sami nereformují, příležitost promamili v 90. letech, kdy v jejich řadách zvítězili "dogmatičtí dinosauři". KSČM se tak stala poslední stalinskou stranou v Evropě a v rozporu s ústavou neodmítá násilí jako prostředek k dosažení svých cílů, uvedl senátor. Schválení novely mohlo podle Štětiny pomoci nejen dekomunizaci společnosti, ale i odštěpení reformních sil uvnitř KSČM, které "odhodí násilnou protiústavní platformu marxismu-leninismu a stanou se standardní dělnickou politickou stranou". O zamítnutí zákona o zákazu propagace komunismu a nacismu veřejná média příliš nemluví, ovšem vlna nespokojenosti poctivých občanů se vzrývá. To dokazuje i Petice adresovaná poslancům a senátorům „Zrušme komunisty“, kterou od roku 2005 k dnešnímu dni podepsalo téměř 76.000 občanů – podrobnosti na www.zrusmekomunisty.cz.

(Podle zpráv ČTK a zprávy Martina Mejstříka).

V Česku se loni narodilo nejvíce dětí za posledních čtrnáct let

Loni přišlo na svět 114 632 dětí, téměř polovinu z nich tvořili prvorození. Oproti roku 2006 se počet narozených dětí zvýšil o 8,8 %. Díky babyboomu a imigraci se také zvýšil počet obyvatel České republiky o 94 tisíc na 10 381 130. Počet obyvatel roste už pátým rokem. Údaje zveřejnil Český statistický úřad 20. března. Nebývalý nárůst je podle odborníků pouze přechodný. Děti totiž plodí silné ročníky

narozené v sedmdesátých letech, za pět let by měl babyboom znovu opadnout. Nejoblíbenějším dívčím jménem u loni narozených holčiček se stala Tereza, oblíbená jsou i jména Natálie, Anna, Adéla nebo Eliška. U chlapců bodovalo jméno Jakub, těsně ho následovali Janové, Tomášové, Lukášové či Ondřejové. Počet živě narozených dětí na jednu ženu loni vzrostl na hodnotu 1,44. Průměrný věk matek byl 29 let, prvoroďček pak 27. Pro srovnání, například v roce 1993 ženy poprvé zpravidla rodily ve věku 23 let. Odborníci se ovšem shodují, že trend zvyšování věku rodiček není příznivý a dokazuje to i statistika samovolných potratů, která souvisí s tím, že ženy odkládají první těhotenství. Nechtěnou ztrátu plodu loni zažilo o osm set žen víc než předloni, tedy více než 14 tisíc. "Z hlediska porodníka nejsou porody ve vyšším věku ideální. O rizikovém těhotenství mluvíme ale až u žen po 35. roce," řekl MF Dnes Eduard Kučera z pražské podolské porodnice. Počet umělých přerušení těhotenství se nezvyšuje, loni interrupci podstoupilo 25 414 žen, z nichž tři čtvrtiny lékaři provedli do osmého týdne těhotenství.

Ze Slovenska

Slovenské hospodářství roste nejrychleji v EU

Slovenské hospodářství rostlo ve čtvrtém čtvrtletí roku 2007 nejrychleji z celé EU. Hospodářský růst posílil až na 14,3 % a celoročně se zvýšil o 10,4 %. Slovenský statistický úřad zveřejnil údaje 4. března. Zároveň klesla nezaměstnanost na 10,3 % a zlepšila se životní úroveň. Průměrná reálná mzda nyní činí 20 146 slovenských korun a rostla dvakrát rychleji než inflace. K rekordnímu vý-

sledku pomohl export nových fungujících automobilek. Slovenskí obchodníci se také ke sklonku roku zásobovali cigarety, které se letos zdražovaly. České hospodářství také rostlo, ale slovenskému tempu nestačí. HDP stoupl podle předběžných odhadů ve čtvrtém čtvrtletí na 6,9 %, celoročně na 6,6. Výkon eurozóny klesl na 2,6 % a podle předpovědi by se měl v roce 2008 dále zmenšovat.

Kanada zrušila víza pro Slováci

Kanada 1. března zrušila víza pro Slovensko, Polsko, Litvu a Maďarsko. Zrušení se týká turistických cest a krátkodobých návštěv. Kanada se tímto způsoby snaží posílit přátelské styky se zeměmi Evropské unie. Podle mluvčí slovenského ministerstva zahraničí Ján Škody se otevírá prostor ke zlepšení kanadsko-slovenských vztahů: "Chápeme to jako výraz důvěry v dosavadní kladný politický a hospodářský vývoj na Slovensku i jako naplnění principu reciprocity ve vzájemných vztazích." Upozorňuje však občany, že se jim neotevírá kanadský pracovní trh. Dále prosí, aby Slováci dodržovali podmínky a účely svých cest. Víza byla sice zrušena, kdyby ale počet žádostí o azyl přesáhl určitou míru, může je Kanada znovu zavést. Bezvízový styk pro Česko začal platit loni v listopadu. Předtím je Ottawa zavedla v roce 1997 kvůli velkému množství žadatelů o azyl. V EU tak potřebují víza k cestě do Kanady jen dva nejmladší členové: Rumunsko a Bulharsko. Jejich zrušení se už také plánuje.

Slovensko a USA podepsaly memorandum o porozumění

Slovensko udělalo první krok ke zrušení vízové povinnosti při cestování do USA. V pondělí 17. března podepsali ve

Washingtonu slovenský ministr vnitra Robert Kaliňák a americký ministr vnitřní bezpečnosti Michael Chertoff tzv. memorandum o porozumění. První zemí, která memorandum podepsala, byla Česká republika. Navzdory kritice ze strany Evropské komise (EK), že by členské země EU měly při vyjednávání postupovat jednotně, následovaly českého příkladu další státy: minulou středu Lotyšsko a Estonsko a nyní i Slovensko, Litva a Maďarsko. V reakci na postup pobaltských zemí nakonec ustoupila i EK a potvrdila, že se Spojenými státy mohou jednotlivé země jednat i bez unijního "dohledu". Podepsání memoranda by slovenské občany mělo zbavit nutnosti vyřizování víz. I potom by však měli (podobně jako ostatní cizinci) žádat o povolení ke vstupu do USA elektronicky. Ačkoliv pro Bratislavu znamená podepsaná dohoda významný první krok, ještě není zárukou konečného úspěchu. Úplné zrušení víz je totiž podmíněno nepřekročením hranice deseti procent odmítnutých žádostí v minulém fiskálním roce. Ten ve Spojených státech končí 30. září a je tedy možné, že Slováci bez víz poprvé vycestují již koncem letošního roku.

Ekonomika

Česká spořitelna

zaznamenala rekordní zisk

Konsolidovaný čistý zisk České spořitelny vzrostl meziročně o 17 %. I přes velkou konkurenci na českém bankovním trhu vydělala v minulém roce rekordních 12,15 mld. korun. Za jejím úspěchem stojí větší zájem klientů o úvěry a častější využívání platebních a karetních transakcí. "V tomto roce se naše strategie zaměřila na zvýšení klientské a zaměstnanecké spokojenosti spojené s

inovací produktů a služeb," přiblížil budoucí plány Gernot Mittendorfer, generální ředitel České spořitelny, která se zaměřuje zejména na drobné klienty a malé a střední firmy. Krize na americkém trhu s hypotékami se do výsledku hospodaření českých bank zatím nepromítla. Pavel Kühn, zástupce ředitele hypotečního úvěrování největšího bankovního domu v ČR, již před časem pro Hospodářské noviny uvedl, že se Česká spořitelna chystá zpřísnit podmínky pro poskytování půjček a úvěrů. Česká spořitelna na trhu vítězí nejen výší zisků. V soutěži MasterCard Banka roku 2007 byla širokou veřejností označena za nejdůvěryhodnější banku a její Osobní účet získal prvenství v kategorii Produkt roku.

Česká ekonomika v loňském roce rostla rekordně rychle

Růst HDP za rok 2007 dosáhl 6,5 %. To je vůbec nejvyšší hodnota od roku 1993. Informoval o tom Český statistický úřad. Ekonomové ze zveřejněných čísel usuzují, že pokračuje trend, kdy se domácímu hospodářství nadmíru daří. Tempo růstu překračující hranici 6 % totiž trvá už třetí rok. Na přelomu roku zřejmě dosáhl růst české ekonomiky vrcholu. Serveru iHned to potvrdil hlavní ekonom Patria finance David Marek. Právě tehdy byly v příznivé situaci všechny faktory, které se na růstu podílejí. Stoupala zaměstnanost, rostly mzdy a domácnosti utrácely více než obvykle. (Hrubá mzda vzrostla v roce 2007 o 1485 korun na 21 692, meziročně o 7,3 % - pozn. aut.). Kromě toho bylo i aktivní saldo obchodní bilance. "Tempo růstu české ekonomiky bylo loni více než dvojnásobné ve srovnání s průměrem Evropské unie," zdůraznil Marek. Teď bychom se však zřej-

mě měli připravit na horší časy. "Po letech přehřívání totiž pravděpodobně přijde lehké přistání a zpomalení," vysvětlil pro server iDnes ekonom Raiffeisenbank Pavel Mertlík. Rekordního růstu domácí ekonomiky si všimla i zpravodajská agentura AFP, nicméně připomněla, že nejsilnějším hospodářstvím v regionu se stále pyšní Slovensko. Vloni byl jeho růst dvouciferný, dosáhl úrovně 10,4 %

Koruna opět posílila

Česká koruna prolomila poprvé v historii hranici 16 Kč za dolar. V pátek ráno 21. března se kurz krátce propadl na 15,98 CZK/USD. Rekordní kurz způsobily dlouhodobé problémy dolaru na finančních trzích. Od pátku dolar mírně posiloval, aktuálně se drží těsně nad šestnáctikorunovou hranicí.

Státní dluh stále roste

Státní dluh ČR se zvýšil na 892,3 miliardy korun, tvoří tak 25,1 % českého HDP. Vyplyvá do ze zprávy zveřejněné v pátek ministerstvem financí. Meziročně se tak dluh zvýšil o 89,9 miliard. Na každého občana připadá v přepočtu 86 000 Kč dluhu. Podle analytiků jsou však zveřejněná čísla v porovnání s okolními státy relativně nízká, například na Slovensku činil v roce 2006 veřejný dluh 30,7 % a v Maďarsku 66%.

Kurzovní lístek

28.3.2008 (střed)

EUR, 1	25.250
Kanada, 1	15.703
Slovensko, 100	77.427
USA, 1	15.984

Kultura

Fotografové zachytili jeden den v životě České republiky

V pražské galerii Mánes je do 29. března k vidění výstava, jež se prezentuje jako největší fotografický projekt současnosti. Nese název Jeden den České republiky a tím "jedním

dnem" byl 28. říjen minulého roku. Vloni na podzim se spojily stovky dokumentaristů, reportérů, profesionálních, ale i amatérských fotografů za účelem zachycení historické momentky naší země. Patronát nad projektem převzal i Václav Havel. Z vybraných 300 fotografií od 135 autorů vznikla také kniha se stejnojmenným názvem. Fotilo se jak na území České republiky, tak na českých ambasádách v zahraničí, v oblastech, kde žijí české menšiny nebo působí čeští vojáci (např. Irák, Kosovo). Základ tvoří fotografie dokumentární, ale nemají pevnou hranici. Podle organizátorů se spousta z nich blíží k reportážním, nebo uměleckým fotografiím. "Cílem projektu nebylo uspořádat soutěž, ale záměr vytvořit fotografický dokument s velkou vypovídající hodnotou," řekla na vernisáži organizátorka Jitka Taussigová. Podle dalšího kurátora výstavy Pavla Radosty umožní tento projekt uchovat a zapamatovat si konkrétní den z historie. "Kolik konkrétních dní v životě si člověk opravdu pamatuje, padesát? To je přeci hrozně málo. Minimálně ty stovky lidí, které se do projektu zapojily, si teď budou pamatovat, co dělaly osmadvacátého října." Z Prahy poputuje výstava do Brna, Plzně, Karlových Varů, Olomouce a nakonec i do zahraničí. Pak bude uložena v Národním archivu a znovu uvedena v historické reпрize v roce 2038. Ve zmíněné obrazové publikaci je také několik fotografií Veroniky Lukášové pořízených 28. října 2007 v Chicagu. Mezi nimi i záběr z české mše svaté v domě České misie v Ciceru a snímek manželů Cyrila a Blanky Příkazských před českou restaurací Cermak Plaza na Čermákově třídě v Berwynu.

Zemřel herec**Radovan Lukavský**

Radovan Lukavský působil v pražském Národním divadle více než půl století. Když v pondělí 10. března osmaosmdesátiletý herec zemřel, měl tři dny před premiérou Moliérova Dona Juana. Zesnul ve vinohradské nemocnici, kde byl před třemi týdny hospitalizován se srdečním selháním. Na budovách české první scény, komorního Divadla Kolowrat a Stavovského divadla, se hned po oznámení jeho smrti objevily černé prapory. Odešel totiž vzdělaný a kultivovaný člověk, kterého kvůli jeho noblesě milovalo nejen publikum, ale i členové souboru. Ve Stavovském divadle v pondělí režisér Jan Nebeský končil zkoušku inscenace Moliérova Dona Juana. Herci přímo na jevišti uctili Lukavského památku minutou ticha. Radovan Lukavský byl jedním z posledních žijících herců generace, která na jeviště vstoupila kolem čtyřicátých let minulého století, a ke které patřila třeba Stella Zázvorková nebo Vlastimil Brodský. Václav Postránecký o něm podle Mf Dnes řekl, že to byl "poslední velký bard divadla, který spojoval prvorepublikovou tvůrčí tradici s tou současnou". Dodal, že "v jeho osobě odchází celá jedna éra". Jiřina Bohdalová u Lukavského studovala a má na něj mnoho vzpomínek: "Byl to můj profesor a jeden z nejcharakternějších lidí, jaké jsem znala," citoval herečku deník. Prof. Radovan Lukavský se narodil 1. listopadu 1919 v Praze, kde také strávil dětství. Jeho otec byl truhlářský mistr Rudolf Lukavský a matka Marie Lukavská, ochotnická herečka. Právě matka, jako hluboce věřící katolička, dala synovi pevné základy křesťanské víry. Radovan Lukavský původně

uvažoval o kněžství, nakonec však vystudoval na Univerzitě Karlově češtinu a francouzštinu. Křesťanskou víru neskrýval. V knize Rozhovory s dědečkem říká: "Mluvim s Bohem, povídám si s ním. A co mi poslední dobou přijde strašně důležité, je uvědomit si, že Bůh je otec, že je to tatínek. Ne nějaký soudce, který dává jen pozor, jestli plníš všechna přikázání, a jak ne, hned tě ztrestá. Je to tatínek. Se vším za ním můžeš přijít." Od dětských let účinkoval na ochotnických scénách. Vystudoval konzervatoř a Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. V roce 1946 se stal členem Městského divadla na Královských Vinohradech, o čtyři roky později Městských divadel pražských, která tehdy měla dva prostory - Komorní divadlo a Divadlo komedie. Mezi jeho nejznámější role patří Hamlet, kterého ztvárnil v Národním divadle, z filmových rolí zmíníme Václava Klementa ve snímku Dědeček automobil (1956) nebo Václava Tháma v televizní inscenaci F. L. Věk (1971). Rozloučení s hercem se uskutečnilo v úterý 18. března od 11 hodin v hledišti historické budovy Národního divadla v Praze. Na smutečním obřadu vystoupil orchestr Národního divadla, sólisté opery Eva Urbanová a Ivan Kusnjer a Pražský filharmonický sbor. V čestné stráž u katafalku se vystřídal Lukavského přátelé a kolegové. Poslední rozloučení s prof. Lukavským se uskutečnilo tentýž den odpoledne v 15.30 hodin v pražské katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha, kde sám často také předčítal Boží slovo a uváděl různé duchovní pořady. Zádusní mši svatou celebroidl kardinál Miloslav Vlk. Po ní bylo tělo zesnulého uloženo do rodinného hrobu.

Sport**Lukáš Bauer se stal vítězem Světového poháru v klasickém lyžování**

Díky skvělým výkonům v průběhu celé letošní sezóny se stal Lukáš Bauer prvním českým běžcem na lyžích, který dokázal vyhrát celkovou klasifikaci Světového poháru. Druhý ze závodu ve finském Lahti a současně největší soupeř českého reprezentanta René Sommerfeldt ztrácí na první místo 428 bodů. Jelikož 5. března nastoupil do závodu klasickou technikou v norském Drammenu, nemá už šanci Bauera ani teoreticky předstihnout. Do konce SP totiž může získat maximálně 400 bodů. Bauer potvrdil, že zbytek sezóny přesto nehodlá vypustit. Je už sice s předstihem jistým vítězem SP, ale maratónský závod na legendárním Holmenkollenu volnou technikou je pro něj dostatečnou motivací a výzvou.

Kouzlo naganického ledu poznala i Šáblíková

Jako noc a den. Naprosto odlišné byly pocity nejlepší rychlobruslařky Martiny Šáblíkové po závodech na 3000 a 5000 metrů na mistrovství světa v japonském Naganu. Zatímco v pátek 7. března na kratší distanci došla čtvrtá, v závodě nedělním už na ledě dominovala. Mistryni světa v novém rekordu dráhy se tak stala přesně deset let a šestnáct dní poté, co tu historické olympijské zlato získali čeští hokejisté. "V pátek jsem byla děsně zklamaná. Ted' jsem děsně šťastná. Spadl mi kámen ze srdce," řekla v rozhovoru pro deník Právo Šáblíková. Na nejdelší rychlobruslařské trati nezná dvacetiletá závodnice už dva roky přemožitelku. Držitelka osmi seniorských a juniorských světových rekordů tak získala do své sbírky třetí cenný kov a s

časem 6:58,22 obhájila loňské zlato. Na tříkilometrové trati se Šáblíková představila v předposlední rozjíždě s německou veteránkou Claudií Pechsteinovou. Nakonec skončila s časem 4:05,92 čtvrtá, 16 setin od bronzu a 89 od zlata. O dva dny později už to však byla jiná Šáblíková. Los ji opět poslal do dvojice se šestatřicetiletou Němkou, tentokrát nebylo pochyb o tom, kdo si jede pro zlato. Češka porazila vedle Pechsteinové i zkušené Kanadanky Hughesovou a Grovesovou.

Lyžařka Sudová obsadila v seriálu Světového poháru druhé místo

Lyžařka Nikola Sudová skončila v letošním seriálu Světového poháru v jízdě v boulích s 540 body druhá. Pro šestadvacetiletou Sudovou je to dosud nejlepší umístění kariéry ve Světovém poháru. O tom, že pro ni letošní sezona byla opravdu úspěšná, svědčí také čtyři vítězství, dvě druhá a jedno třetí místo v závodech SP. Celkové prvenství v SP vybojovala Japonka Uemurová (683b), třetí Marblerová získala 510 bodů. V závěrečném desátém závodě ve Valmalenku předvedla Sudová helikoptéru s roznožkou a na druhém skoku salto s krossem. Svoji novou zbraň, dvojitou helikoptéru, si však ponechala v záloze na příští rok. I přes výborné stříbrné umístění však chce Sudová ještě mnohé zlepšit. Největší nedostatky vidí v rychlosti, technice a výšce skoků. Zapracovat chce také na zlepšení triků. Sudová není jedinou českou lyžařkou, která letos slaví úspěch v SP. Prvním českým běžkařem v historii, který vyhrál seriál SP, se stal Lukáš Bauer. Potřetí zvítězil v celkovém pořadí SP skikrosář Tomáš Kraus, který zároveň obhájil titul mistra světa.

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Vyšla papežská ročenka pro rok 2008

Státní sekretář kardinál Tarcisio Bertone 29. února 2008 předal papeži Benediktu XVI. letošní vydání "Annuario Pontificio" – Papežské ročenky. Podle údajů v ní během roku 2007 papež zřídil 8 nových biskupství, jednu apoštolskou prefekturu a jmenoval 169 nových biskupů. Počet katolíků se v porovnání údajů za roky 2005 a 2006 zvýšil z 1,115 na 1,131 miliardy, tj. o 1,4 %. Zastoupení katolíků v populaci se liší podle jednotlivých geografických oblastí. V Americe například žije 14 % celkové populace a počet amerických katolíků činí 49,8 % z celkového počtu katolíků ve světě. V Evropě žije asi 25 % z celkového počtu katolíků a v Asii asi 10,5 % (přitom asijská populace tvoří asi 61 % z celkového počtu obyvatel planety). Ve stejném období se zvýšil rovněž počet biskupů ze 4 841 na 4 898, tj. o 1,2 %. Počet diecézních a řeholních kněží se změnil o 0,21 %, ze 406 411 na 407 262. Zatímco v roce 2000 působilo 81 % z celkového počtu kněží v Evropě a Americe, v roce 2006 to bylo 78 % kněží. V roce 2006 bylo v Africe 8 % kněží z celkového počtu a v Asii vzrostl počet kněží ze 43 566 v roce 2000 na 51 281 v roce 2006. Další zajímavý údaj se týká bohoslovců. Filosofii a teologii studuje na diecézních a řeholních seminářích 115 480 studentů, tj. o 0,9 % více oproti předcházejícímu roku, z toho 24 034 je v Africe, 37 150 na americkém kontinentě, 30 702 v Asii, 22 618 v Evropě a 976 v Oceánii.

Zemřela zakladatelka Hnutí fokoláre Chiara Lubichová

Ve svém římském domě 14. března 2008 ve věku 88 let zemřela Chiara Lubichová, zakladatelka Hnutí fokoláre. V předchozích dnech byla hospitalizována v poliklinice Gemelli z důvodů vážné dechové nedostatečnosti a před smrtí byla na své přání převezena zpět domů. V průběhu její nemoci jí zaslal dopis papež Benedikt XVI. a navštívil ji i ekumenický patriarcha pravoslavné církve z Konstantinopole, Bartoloměj I. "Jsem informován o zkoušce, kterou prožíváte, a chci Vás ujistit o tom, že na Vás v této těžké chvíli myslím ve svých modlitbách," stojí v dopise Svatého otce ze dne 3. března. V posledních dnech života dnech navštívil Chiaru také kardinál Miloslav Vlk, arcibiskup pražský, a profesor Andrea Richardi, zakladatel Komunity Sant'Egidio. Ujistění o modlitební podpoře přicházela po celou dobu i ze strany jiných náboženství: židů, muslimů, buddhistů a hinduistů. Pohřeb Chiary Lubichové se konal 18. března 2008 v bazilice sv. Pavla za hradbami v Římě. Hlavním celebrantem byl kardinál Tarcisio Bertone, státní sekretář Vatikánu. Pohřeb byl přenášán televizí v přímém satelitním přenosu a také přes internet. Chiara Lubichová byla pochována v mezinárodním centru Hnutí fokoláre v Rocca di Papa nedaleko Říma. Papež Benedikt XVI. zaslal soustrastný telegram spolupřezidentovi Hnutí fokoláre donu Oreste Bassovi. Mimo jiné v něm píše: "S hlubokým dojetím jsem přijal zprávu o odchodu Chiary Lubichové, která zemřela po dlouhém a plodném životě, poznamenáném její neúnavnou láskou k Ježíši opuštěnému". Svou duchovní blízkost, ve chvíli bolestného odloučení, vyjádřil pří-

buzným a celému Hnutí fokoláre i těm, kdo "si vážili jejího vytrvalého úsilí o společenství v církvi skrze ekumenický dialog a bratrství mezi všemi národy". Poděkoval také "za svědectví jejího života, který prožila v naslouchání potřebám současného člověka, v plné věmosti církvi a papeži". Popřál všem, kteří Chiaru Lubichovou "poznali, setkali se s ní a obdivovali mimořádné věci, které Bůh vykonal skrze její misionářskou horlivost, aby ji následovali v neporušenosti jejího charismatu". Na závěr papež udělil všem apoštolské požehnání.

Papež Benedikt XVI. jmenoval nového apoštolského nuncia na Slovensku

V pátek 14. března 2008 jmenoval Svatý otec Benedikt XVI. nového apoštolského nuncia pro Slovensko. Stal se jím Mons. Mario Giordana, arcibiskup minorský, dosavadní apoštolský nuncius na Haiti. Posledním apoštolským nunciem ve Slovenské republice byl arcibiskup Mons. Henryk Józef Nowacki. Arcibiskup Mons. Mario Giordana se narodil 16.1.1942 v Barge v Itálii. Kněžské svěcení přijal 25.6.1967 a biskupské svěcení mu bylo uděleno 29.5.2004. Získal doktorát z kanonického práva. V roce 1976 vstoupil do diplomatických služeb Svatého stolce. Mons. Giordana působil nejdříve na Apoštolské nunciatuře v Indonésii a potom na Státním sekretariátu. Následně pracoval na Apoštolských nunciaturách ve Švýcarsku, Francii, Rakousku a Itálii. Apoštolským nuncem na Haiti byl od 27.4.2004.

Sociální jídelna v Praze zahájila provoz

V pražských Emauzích byla slavnostně otevřena 19. března 2008 nová Sociální jídelna. Zatím bude sloužit zejména jako vývažovna připravující pokrmy pro lidi, kteří žijí bez domova nebo se ocitli v nouzi. Stará se o ně občanské sdružení Naděje. Kuchyně bude v provozu od pondělí do pátku a denně zajistí přípravu 100 teplých jídel. Pokrmy budou vařeny z darovaných potravin a jejich přípravu zajistí tříčlenný pracovní tým. Vznik Sociální jídelny iniciovalo občanské sdružení Naděje ve spolupráci s benediktinským opatstvím. Cílem sociální jídelny je poskytnout alespoň jedno teplé jídlo denně sociálně slabým lidem, kteří se ocitli v obtížné životní situaci. Zkušební provoz jídelny byl zahájen začátkem března tohoto roku. V současné době slouží prostory pro potřebu sociální kuchyně, také jako sklad a distribuční místo potravinových balíčků. Výhledově je však počítáno i se zprovozněním jídelny. Zatím se jídla vozí do dvou Středisek pomoci Naděje (U Bulhara 46 a Bolzanova 7), kde jsou bezplatně podávána potřebným lidem. Myšlenka založení Sociální jídelny vznikla již v roce 1997, kdy Naděje obdržela nabídku prostor od benediktinského opatství. "Po vzoru sociálních jídelen pro chudé, které vznikaly v sedmdesátých letech ve Francii jako restaurace Srdce, jsme se rozhodli obdobný projekt realizovat také v Čechách," dodává oblastní ředitelka Naděje Petra Lakatošová. Podrobnější informace naleznete na internetových stránkách: www.nadeje.cz a www.kraft.com

Podle zpráv České biskupské konference

K úmrtí Chiary Lubichové

Ve svých rozhovorech na rozloučenou utěšoval Ježíš apoštoly, že je nenechá jako sirotky, ale že se opět vrátí (srv. J 14,18). A hlavně slíbil poslat jim jiného Utěšitele, pomocníka, aby s nimi zůstal - Ducha pravdy (srv. J 14,15), který by je vždy znovu uváděl do celé pravdy. Duch svatý v církvi zůstává v celých jejích dějinách a působí především ve svátostech. Církev je uskutečňuje jeho mocí. Duch svatý však v církvi působí i mnoha dalšími způsoby. Jan Pavel II. ve svém apoštolském listě pro přípravu Velkého jubilea Novo millennio ineunte vyzýval křesťany, aby „dnes znovu objevili působení Ducha svatého v církvi Boží“. Je třeba se dobře dívat kolem sebe, abychom si všimli jeho působení. Není to tak těžké. Duch svatý trvale působí v církvi skrze charismata, která v celých dějinách sesílá.

Ve středověku to byla charismata pro obnovu církve – vznikaly velké řády a kongregace. Dnes jsou to nová církevní hnutí, kterých je v současnosti v církvi více než 150. Vzpomeňme jen na velkou charismatickou postavu Matky Terezy z Kalkaty, její sestry a její veliké světové dílo.

Z nových církevních hnutí je asi největší světově rozšířené Dílo Mariino, hnutí fokoláre, které se v roce 1943 zrodilo ze života právě zemřelé Chiary Lubichové. Je to v zásadě laické duchovní hnutí. Jeho charisma je spiritualita jednoty, kterou žijí nejen laici, ale i kněží, řeholníci, řeholnice, ano, i biskupové. Jeho východiskem bylo žít slovo Boží, udělat s ním zkušenost a svědčit o něm svým životem. Hnutí se rozšířilo nejprve v Itálii, pak v Evropě a nakonec přeskočilo i za oceán. V 60. letech minulého století překročilo hranice katolické církve a začalo se šířit i do protestantských církví. Dnes žije ve všech velkých konfesích. Chiara měla zvláště cíle vztahy s pravoslavnou církví i úzký osobní kontakt především s patriarchou Bartolomějem I. Ano, ve smyslu Ježíšovy velekněžské modlitby „aby všichni jedno byli“ (J 17,21) po roce 1977, kdy Chiara obdržela světovou Templetonovu cenu za spiritualitu, která přispěla k rozvoji mezináboženského dialogu, se hnutí začalo intenzivněji šířit i do velkých světových náboženství. Postupně následoval krok rozšíření i do pouze laicky formované společnosti.

Jednota, která je jádrem spirituality hnutí fokoláre a za kterou se Ježíš před svou smrtí modlil (viz J 17), znamená také dialog. A tak se v Díle Mariině rozvíjí dialog nejen mezi křesťanskými církvemi, ale i dialog zvláště s muslimy. Chiara přednášela o své životní náboženské zkušenosti ve velké mešitě afroamerických muslimů ve Washingtonu, přednášela i 12 tisícům přívrženců buddhistického hnutí rišo-kosei-kai v Tokiu a na dalších velkých fórech.

Hnutí se postupně rozvinulo do 18 „větvi“ a je přítomno ve 182 zemích. Jeho „nejinternější“ členové, muži i ženy, kteří skládají evangelní sliby, žijí v 89 stálých „centrech“ života, která se nazývají fokoláre. V nich žijí minutu po minutě evangelní jednotu, která přináší naplnění Ježíšových slov: „Kde jsou dva nebo tři v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich“ (Mt 18,20). Kromě toho má Hnutí po světě přes 60 center Mariapoli, kde se formují lidé v duchu této spirituality. Z charismatu vyrostla i určitá teologická škola Abba, která letos založila dokonce svou univerzitu Sofia. Je již schválena vatikánskou kongregací pro univerzity a na podzim začne svou činnost.

Důležitými centry života z Chiárina charismatu jsou Citadely – městečka, která jsou vzorovým společenstvím každodenního běžného života, kde žijí, pracují a podnikají lidé v duchu této spiri-

tuality. Zvláště známá je mezinárodní Citadela Loppiano u Florencie, kde průměrný počet obyvatel je 900.

Duch jednoty proniká pak i mimo oblast náboženství, do světa ekonomie, umění, politiky, sportu atd. Tak vznikla např. „ekonomie společenství“, což je forma „byznysu“, který nepracuje pouze na principu největšího zisku, ale svůj zisk dělí na tři části: jednu pro formaci „nových lidí“, kteří by mysleli a pracovali v duchu evangelia, druhou část dávají chudým a třetí na rozvoj podniků. Není to jen utopie, ale tímto způsobem se dnes úspěšně rozvíjí už 750 podniků ve světě. Na ekonomických fakultách se tímto projektem a jeho praxí zabývá 140 disertačních prací.

Z níže připojeného přehledu struktury a činnosti by se mohlo zdát, že Chiara Lubichová byla mimořádně schopná manažerka, která postupně programově rozvinula rozsáhlý systém světového Díla. Ale to je veliký omyl. Ona sama mnohokrát hovořila o tom, jak celé Dílo rostlo pod jejíma rukama „neplánovitě“, takže ona sama i ti, kteří byli aktivními „aktéry“ hnutí, vyprávějí s úžasem o tom, jak Duch svatý z jejich života rozvíjel toto široké spektrum. Napřed rostl život a ten si pak postupně žádal i jistou strukturu.

7. prosince 1943 Chiara Lubichová zasvětila svůj život Bohu a se svými přítelkyněmi začala tehdy, za války, když padaly na Tridentu bomby, žít konkrétně a věrně slova evangelia, tak, jak jim rozuměla. Chiara a její přítelkyně hledaly, co je pro ně vůle Boží, a objevily Boha – lásku. Zvláště za vlastní přijaly Ježíšovo „největší“ „své“ přikázání lásky „milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás...“ (J 13,34). Hned je začaly uskutečňovat. Tento způsob života mezi nimi vytvořil společenství, ve kterém objevily naplnění Ježíšův příslib „kde jsou dva nebo tři...“. Aby Ježíšovo přikázání žily co nejméně, ptaly se, kdy Ježíš nejvíce miloval. Dověděly se, že to bylo tehdy, když na kříži volal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil“ (Mk 15,34). A tak si zvolily Ježíše ukřižovaného a opuštěného za svého snoubence. Chiara byla se svými přítelkyněmi přesvědčena, že v rozvoji dalších bodů spirituality (dnes je jich 12) a dalších aspektů života bylo důležité světlo Ježíše zmrtvýchvstaleho uprostřed nich, v jejich jednotě, které přinášel Duch svatý v jejich srdci, na kterého byly věrně pozorné. Papežové, kteří se s hnutím podrobně seznámili a osobně setkali, znovu a znovu ve svých projevech neváhali označit Dílo za dar prozřetelnosti Ducha svatého, za pravé charisma pro obnovu církve. Proto už od Jana XXIII. dostávala spiritualita v různých formách schválení.

V průběhu skoro dvaceti let jsme se spolu se skoro 200 katolickými biskupy a dlouhou řadou nekatolických biskupů, kteří žijí tuto spiritualitu a každoročně se scházejí na svých setkáních, setkávali s papeži, kteří znali náš život a povzbuzovali nás, abychom šli kupředu. Tato „větve“ biskupů má pro svůj život „pravidla“ schválená Vatikánem. Celkově jsme v kontaktu s asi 1200 biskupy, kteří tuto spiritualitu nějak přijímají za svou (kromě toho asi 200 biskupů jiných křesťanských církví). Po smrti cášského biskupa Klause Hemmerleho v roce 1994 jsem se stal jejich moderátorem, a proto jsem byl v častém kontaktu s papeži i ve velmi blízkém osobním kontaktu se zakladatelkou hnutí fokoláre, zvláště při výročních setkáních biskupů. Mohu dosvědčit, že Chiara Lubichová, která v uplynulých dnech odešla do ráje, byla opravdu ženou vedenou Duchem svatým a nositelkou pravého charismatu. Rozsáhlé světové Dílo o tom vydává svědectví. Jinak něco takového není vysvětlitelné.

Kardinál Miloslav Vlk

Pout' do Svaté země (16)

Pokračování ze str. 2

Když Kateřina obrátila na křesťanství 50 pohanských filosofů, byla spolu s nimi odsouzena na smrt upálením. Císař ji ale, jako poslední možnost záchrany nabídl sňatek s královským princem, když od své víry odpadne. Když se však císař vrátil z válečné výpravy, zjistil že Kateřina obrátila na křesťanství jeho manželku, císařova zástupce a 200 vojáků palácové stráže. Velmi rozlíčen nechal císař všechny popravit a Kateřinu poručil mučit na kole opatřeném ostrými noži. Když se však kolo Božím zásahem polámalo, nechal nakonec Kateřině stít hlavu. Od těch doby byla Kateřina v církvi uctívána jako mučednice. Je zařazena mezi tzv. Čtrnáct svatých pomocníků a je patronkou filosofů a kazatelů.

Podle staré legendy andělé několik roků po smrti sv. Kateřiny přenesli její ostatky na nejvyšší horu Sinajského poloostrova. Jedem mnich z kláštera Hoříčího keře na úpatí hory měl sen, že na vrcholu hory se nachází vzácný poklad. Když se tam vypravil, našel tělo sv. Kateřiny. Dnes jsou její lebka a levá ruka uloženy ve stříbrné schránce v klášteře, který byl přejmenován z Hoříčího keře na klášter sv. Kateřiny. Na vrcholu hory sv. Kateřiny, na místě, kde bylo nalezeno její tělo, stojí malá, bílá kaplička, která je hojně navštěvovaná mnichy i poutníky po celá dlouhá staletí, jak o tom svědčí množství nápisů na zdech kaple. Každou neděli jeden mnich z kláštera sv. Kateřiny vystupuje na horu a v kapli zapaluje světlo.

Další velmi známou horou Sinajského poloostrova je hora Horeb – Jebel Sirbal vysoká 2070 metrů. Tvoří zvláštní masiv oddělaný od hlavního jádra Sinajských hor, který je obklopen ze všech stran příkrými srázy. Sama hora je z červené žuly a je brázděna hlubokými roztvory. Pro svůj charakteristický „zubatý“ profil se dá rozeznat z velké vzdálenosti a pohled na ni vyvolává skutečnou bázeň. Po staletí je tato hora místními lidmi i poutníky považována za horu Horeb – Horu Boží (Ex 3, 1), pod níž Mojžíš pásal stáda svého tchána Jitra, a

kde k němu poprvé promluvil z hoříčího keře Hospodin. Krajina kolem této hory byla obydlena pouze v době byzantské několika křesťanskými poustevníky, kteří v hlubokých údolích pěstovali obilí a zeleninu ke své obživě. V současné době je nehostinná hora opuštěná a ani beduíni se tam neodvážují se svými stády.

Nejznámější a nejvíce navštěvovanou horou Sinajského poloostrova je však hora Sinaj – Jebel Musova. Je vysoká 2285 metrů a nachází se v horském pásmu Jebel Safsafa. Po dlouhá tisíciletí je považována za místo, kde Izraelité obdrželi Desatero Božích přikázání (Ex kap. 19 a následující). Je součástí mohutného horského pásma jehož žulové skály vytvářejí bizarní tvary, rozečkaná údolí a hluboké strže a spoustu zákoutí pro askety a poustevníky, kteří zde vždy nacházeli mnohá útočiště.

Samotný výstup na horu Sinaj popisuje Otec Dušan následovně: Výprava našich poutníků dorazila pod horu Sinaj krátce po půlnoci. Starší účastníci zůstali v autobuse, aby zde vyčkali do rána a potom si prohlédli klášter sv. Kateřiny, více než polovina výpravy se však odhodlala k výstupu na horu samotnou. Poměrně ostrým pochodem, prozatím téměř po rovině, jsme asi po čtvrt hodině dosáhli úrovně kláštera a za ním již začal terén stoupat. Bylo kolem druhé hodiny v noci, když jsme začali ukrajoval první metry z náročné cesty. Prvním překvapením bylo, že jsme nešli sami. Podle informací od průvodců, se toho dne k výstupu na Sinaj sjelo několik autobusů turistů, a těch, co se vydali na cestu bylo kolem dvou set. Někdy prý ale bývá těch, kteří touží uvidět východ slunce na Sinaji i přes pět set. Druhá nepříjemná věc byli beduíni se svými velbloudy. Se svým táborem se rozložili cesta necesta a zkrátka byli všude a do nekonečna se se svými službami vnucovali každému a nabízeli, že za pouhých 10 dolarů dovezou na velbloudu člověka až nahoru, což samozřejmě mnozí využili. Ti praví poutníci se však rozhodli jít pěšky. Když jsme se konečně vymo-

tali ze znětic lidí a zvířat a zanechali za sebou hluk dohadování obchodníků a provozovatelů horské taxislužby, zůstaly před námi jen siluety velehor a jasná nebeská pláň nad hlavou posetá tisíci hvězd. Vystupovali jsme mírnější cestou, která klikatými serpentinami obtáčí horu. Nejprve početný dav, poději malé hloučky a nakonec většinou jednotlivci, každý svým tempem pomohou do meditace nebo modliteb postupoval krok za krokem vpřed. Jako svatojanské mušky probíhaly občas v různých místech hory světélka baterek, tu a tam se za zkrutem cesty zjevil beduín se svým velbloudem, který nabízel služby i uprostřed výstupu, těm kteří by ztráceli sílu a opět ticho a tma. Po dlouhé době se při cestě objevila jakási chýše, či spíše stan, kde při slabém světle plynové lampy nabízel další domorodec vodu, čaj, černou kávu a jiné nápoje k občerstvení. Nekonečná cesta, hodinu za hodinou se vlekl čas. Najednou, asi po dvou a půl hodinovém výstupu, začalo světýlek přibývat, bylo vidět více stánků s občerstvením, cestující sesedali z velbloudů a mnozí si říkali, tak už jsme tady, ale kdepak. To hlavní bylo teprve před námi. Zhruba ve dvou třetinách hory, pohodlná cesta končí a začíná hlavní výstup na vrchol. Tam už musí každý po svých vlastních nohách. Před námi bylo podle údajů průvodců 2700 schodů. Ale jakých! Ne nějaké pohodlné schodiště kulturního památníku ve městě, ale divoká příroda upravená lidskou rukou. Tu a tam balvany vhodně obrácené, aby se na ně dal stoupnout, jinde skály trochu přitesané, jeden schod širší a druhý užší, některé nízké, jiné skoro až půl metru vysoké a stoupání jako do střechy. Dech v nadmořské výšce blížící se našim Vysokým Tatrám se všem pomalu krátil a zvláště těm, kteří mají pár kilogramů tělesné váhy navíc se řinul pot po celém těle. Postupně jsme odkládali jednotlivé vrstvy oděvu a po kratších úsecích postupovali vpřed – dvacet, třicet, padesát schodů – pár minut zastávka a zase dál. Tímto stylem další hodinu k vrcholu. Výstup to byl skutečně náročný. Když už jsme sotva

popadali dech, objevila se před námi malá náhorní rovinka opět s několika stánky a potom již poslední tmavá silueta samotného vrcholu. Posledních asi dvě stě schodů a byli jsme tam. Hluboká noc, ostrý vítr, temná obloha, která se mezi tím zaháhlá mraky a zima. Všichni začali ze svých ruksaků vytahovat části oděvu, které postupně odkládali, někteří přivítali i nabídku pronájmu pěnových matrací a tepkých dek od beduínských dětí a všichni pondráním výstupem sedící roztroušeni na skalních výstupuších v polospánku očekávali první sluneční paprsek. Trvalo to dlouho, než se rozednilo, vysoké mraky zahalující obzor tentokrát trochu ubraly a jindy jistě úchvatného pohledu na impozantní východ slunce, nicméně, když sluníčko překonalo první hradbu z mraků a vykuklo nad hlubokým údolím pod Horou Sinaj, viděli jsme velehory i okolní krajinu v plné kráse. Opravdu to stálo za námahu. Většina turistů se po pár minutách nabažila pohledu do kraje a rychle se vydali na zpáteční cestu. Teprve až řady návštěvníků nejvyššího místa Sinaje prošli, začali jsme si uvědomovat i jiný aspekt tohoto posvátného místa, kde jako by se setkávalo nebe se zemí. – Tak zde tedy Mojžíš rozmlouval s Hospodinem. Zde byl dán mravní kodex Božích přikázání lidem celého světa. Tuto prastarou událost, která se odehrála asi 15 staletí před Kristem, zde nyní připomínají dvě jednoduché kamenné stavby – malá byzantská kaple a malá muslimská mešita. Obě byla k naší lítosti zavřené. Uvnitř mešity se ukazuje malá prohlubeň, kde se podle staré tradice skrýval Mojžíš, když se mu zjevoval Hospodin.

Ve stínu křesťanské kaple jsme na úsvitu nového dne asi s dvaceti poutníky slavili mši svatou, kde v bohoslužbě slova zazněl text biblického desatera, které jsme na místě, kde bylo přímo dáno Hospodinem, vnímali s novou pozorností a výzvou ke každodennímu uskutečňování našeho života. Ke slavení eucharistie pak jako oltář posloužil kamenný val nad proslavnou hlubinou Sinajské hory. V síle Božího pokrmu do těchto míst kdysi přitáhoval prorok Eliáš, my v síle skutečného Kristova těla a krve máme sestoupit dolů a žít svým životem vstříc Božímu království. Po mši svaté jsme zahájili sestup z hory a teprve nyní, za denního světla jsme uviděli

Beduíni se svými velbloudy čekají na poutníky pod horou Sinaj

cestu, kterou jsme potmě vystupovali nahoru – příkré srázy, kamenné sutě, bezedné propasti po obou stranách – bývalo by se stačilo odchýlit o pár kroků a dole by po nás zůstala jen hromádka kostí. V některých místech nám běhal mráz po zádech. Zážitky jsou to však nezapomenutelné. Když jsme sestoupili po 2700 schodech dolů. Oznámila nám naše průvodkyně Kateřina, že nyní máme dvě možnosti. Bud' jít ke klášteru pohodlnější cestou, po serpentínách, tak jako jsme šli v noci a nebo, kdo chce, může jít druhou cestou kolem Eliášova pramene. Upozornila nás však, že je zde asi 4000 schodů, podobných, jako ty, co vedou nahoru. Pár odvážlivců se přece jenom odhodlalo k absolvování této romantické cesty. Kdyby to byla jediná poutnická cesta, která vedla na Sinaj a přece jenom jsme šli dolů a ne nahoru. Nejprve nás cesta zavedla do malého malebného údolí, kde trocha naplavené půdy a malý pramen daly možnost, aby zde vyrostla uprostřed holých skal trocha zeleně a několik stromů. Malá křesťanská kaple zde připomíná proroka Eliáše, který se zde ukrýval, když uprchl před krvelačnou královnou Jezabel po porážce baalových kněží, a kterému se zde zjevila Boží velebnost. (1 Král 19, 1-18) Potom začaly skalní schody prudce klesat dolů. Po několika stech metrech jsme prošli jakousi skalní brankou, u níž prý dříve stával mnich a nepustil na horu Sinaj nikoho, kde by se před tím nevyzpovídal a nečinil

pokání za své hříchy. Skákali jsme dál po skalách jako kamzíci, občas se zatajeným dechem nad skalním stržemi, kde vodou vymleté skalní útvary často připomínaly tvary obrovských lidských lebek. Po dvouhodinovém sestupu se před námi konečně otevřelo údolí na úpatí hory s klášterem svaté Kateřiny.

Stavba historického kláštera působí jako mohutná tvrz. Tuto úlohu také plnila, když se v průběhu staletí musela bránit nájezdům mnoha útočníků. Vedle historické části se dnes nachází též vzdušný moderní klášter s krásnými zahradami a palmami. Po dlouhém čekání se nakonec i pro nás brána starobylého kláštera otevřela a mohli jsme si prohlédnout historický chrám a nádvoří kláštera, kde se ukazuje zvláštní keř, či spíše strom, který má připomínat událost, kdy se Mojžíšovi zjevil Hospodin v hořícím keři.

Plní nezapomenutelných dojmů a vyčerpání nočním výstupem na Sinaj jsme rádi nakonec usedli do značně nepohodlného egyptského autobusu, který nás dovezl do jednoho letoviska u Rudého moře, kde jsme strávili zbytek dne a následující noc. Krásné prostředí luxusního hotelu, výborné jídlo, bělostná písčitá pláž a průzračné moře s korálovým útesem hýčícím pestrostí barev, tvarů a tropických ryb byly tečkou za naší krátkou návštěvou Sinajského poloostrova.

*Připravil Karel Chrobák
a Fr. Dušan Hladík*

TROCHA POEZIE

Jen manželka

Chtěla bych být alfou a omegou tvého života.
Však osud někdy zamotá nitky, co spřel nám.
Chtěla bych být vodou, co piješ.
A bez mé vláhy žízni hyneš.
Chtěla bych být i skývou chleba,
co do ní zuby zarýváš.
A bez mé lásky, tvého chleba –
ty jenom hladu umíráš.
Chtěla bych být vzduchem,
co tvoje tělo rozdýchá.
A když mě nemáš, udusíš se.
Jsi jenom chlap, co nedýchá.
Chtěla bych být tvým srdcem,
co v rytmu tančí v tandemu.
A také tvou myšlenkou,
co vstáváš s ní i usínáš.
To všechno já bych chtěla –
však jsem již jenom – manželkou.

Věci

Takové obyčejné věci, co je již ani nevšímáme.
Nevíme téměř o nich a vůbec si jich nevšímáme.
Hromadíme jen věci.
Čím víc jich máme, jsme lepší – přeci.
A pod horami z věcí je něco ukryto.
Někde to leží na dně – pořádně ubito.
Z věcí jsme modly udělali a před těmi se klaníme.
To, co je však důležité – o tom již téměř nevíme.
Já tady říkám bez legrace – je to století degradace.
Něco Vám povím, nejste již malí –
z člověka VĚC – jsme udělali!

Kloboučí

Čí je to klobouk, co povaluje se tu v trávě?
Leží tu asi dosti dlouho, jak zjistila jsem právě.
Pod kloboukem se ukryl plh a má bezva příbytek
a okolo má zahrádku ze samejch lesních kytek.
Tak tenhle kousek lesa – dostal teď jméno právě.
Nazvu ho – Kloboučí – po klobouku tam v trávě.

Zívání

Když zívá krokodýl, tak trvá mu to dýl.
Má větší hubu a plnou ostrých zubů.
Není to na závadu a ani vada na kráse.
Když se chce zívát – tak prostě – zívá se!

*Několik veršů Květy Kudláčkové
nám zaslal Lubomír Hromádka*

Česká Misie v Chicagu

srdečně zve
všechny maminky a babičky
a s nimi i celé jejich rodiny na

OSLAVU DNE MATEK

Po mši svaté v sobotu 10.května 2008
v 7.30 večer v kostele Panny Marie
Svatohorské v Ciceru bude

Koncert sourozenců Slívových

Na programu budou skladby
Bacha, Vivaldiho, Mozarta, Suka,
Boccheriniho, Chaloupského a další.

Tentýž program Slívovi předvedou
také den před tím
v pátek 9.května v 7.30 večer
v Holy Spirit Catholic Church,
2003 Hassert Blvd. (111th St.), Naperville, IL

Po sobotním koncertě
bude následovat

Přátelské posezení

s hudbou, písničkami
a občerstvením
v Klubu Domu České misie

2340 S. 61st Ave., Cicero, IL 60804

Bližší informace o koncertě
<http://www.psliva.com/concerts/>

*Česká misie v Chicagu
Vás srdečně zve na*

AUTOBUSOVÝ ZÁJEZD na oslavu

25.výročí

České národní kaple ve Washingtonu, D.C.

Odjezd ve čtvrtek 5.června 2008 v 8.00 ráno,
návrat pozdě v noci z neděle 8.června na pondělí.

Celkem čtyři dny a tři noci.

Předběžná cena zájezdu \$ 400,-

V ceně je zahrnuta doprava pohodlným
autobusem s klimatizací a WC.

Tři noclehy v 2 lůžkových pokojích

(2 double bed pro 2 osoby - lze objednat se slevou
tento pokoj pro 4 osoby),

prohlídka Gettysburgu, PA

s památníkem občanské války,

půldenní okružní prohlídka města Washingtonu D.C.

a slavnost v České národní kapli,

půldenní okružní prohlídka města New York
a další atrakce.

Přihlášky a bližší informace:

Fr. Dušan Hladík

Tel. (708) 656 7472 Mobil (708) 533 1050

ČESKÁ MISIE V CHICAGU

Vás srdečně zve na

GARAGE SALE

v pátek 2.května.8.00 AM - 5.00 PM

v sobotu 3.května 8.00 AM - 4.00 PM

v domě České misie

2340 S. 61st Ave., Cicero, IL 60804

Nabízíme:

nábytek – židle, stoly, pohovky, skříně

šaty – pro děti i dospělé

hračky pro děti,

domácí a kuchyňské potřeby

a mnoho dalších věcí.

**Prosíme členy a přátele misie
o darování vhodných věcí pro tuto akci.**

Výtěžek bude použit na opravy
Misijního domu.

Za pomoc předem děkujeme.

Informace: 708 - 656 7472 nebo 708 - 533 1050

Souběžně bude probíhat

PRODEJNÍ VÝSTAVA

OBRAZŮ

Akvarely české malířky Aleny Pokorné.
Originální olejomalby dalších malířů.

Velká nabídka krajin a zátiší.

Radek Vlach

Tel: (773) 319-1357
Private Consulting

Business Start-Up & Consulting
Bookkeeping, Accounting, Payroll & Taxes
Individual & Business

radekvlach@yahoo.com

Nabízíme

Apartmenty k pronajmutí

na Oak Park v Berwynu

2 ložnice, obývací pokoj a kuchyně

Bližší informace v redakci Hlasů národa

Tel. 708 - 656 7472
nebo 708 - 533 1050

Svec & Sons

Funeral Home

Owned and Operated by the Svec Family since 1915
6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050

(773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

POJIŠTĚNÍ STATE FARM

LOU ČEVELA

Agent

„Mluvíme česky“

State Farm Insurance Companies

AUTO – FIRE – LIFE – HEALTH

STATE FARM BANK

LOU ČEVELA INSURANCE AGENCY, INC.

1907 E. 31st Street (31st & Maple Ave)

LaGrange Park, Illinois 60526

Office: (708) 354 1180 - 24 Hour Voice Mail

FAX: (708) 354 1217 - 24 Hour Dedicated Line

E-mail Address: LOU.CEVELA.BZ@STATEFARM.COM

ČESKÁ SÍŇ KARLÍN

Wednesday dances 2006

Dancing from 7:30 PM - 10:30 PM

Karlin Hall and Club

5304 Fleet Ave

Cleveland, OH

For details and updates call:
216 - 883 - 4760

Czech Kitchen call:
216 - 581 - 4362

MUSIC EVERY WEDNESDAY

APRIL 2, 9, 16, 23 & 30

MAY 7, 14, 21 & 28

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with

Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

*Other Funeral Home locations
available upon request*

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbakenfs@mycingular.blackberry.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

Úmrtní oznámení

S bolestí v srdci oznamujeme všem přátelům a známým smutnou zprávu, že dne 4.března 2008 byla povolána na věčnost ve věku 92 let paní

Blanka Jiráková

Vdova po známém českém hudebním skladateli, dirigentovi a profesorovi na Roosevelt College v Chicagu Karlu B. Jirákově.

Narodila se 1.května 1915 v Praze a do Chicaga přišla v roce 1948 a žila zde až do své smrti.

Ráda cestovala a byla spisovatelkou.

Publikovala knihu o životě a díle svého manžela profesora K. B. Jiráka, psala a publikovala poezii v češtině i angličtině. Byla dlouholetou členkou Společnosti pro vědy a umění v Chicagu.

Rozloučení v pohřebním ústavu Švec a Synové a pohřeb žehnán byly privátní. Její popel bude převezn do České republiky a uložen v rodinném hrobě v Praze.

Děkujeme všem, kdo si na ni vzpomenou v modlitbě.

Zdenka, Blanka a Jaroslav,
Zora a Růžena z rodiny Jirákovy v České republice
a přátelé z Chicaga

Vděčná vzpomínka

*Dne 2.května 2008 tomu bude 10 let,
kdy nás navždy opustila moje milovaná
maminka a babička, paní*

Anastázie Bártová

**Žijete s námi ve vzpomínkách a s vděčností
vzpomínáme na Tvoji lásku k nám.**

Vzpomínková mše svatá za ni a za jejího zemřelého manžela Josefa bude v sobotu 3.května 2008 v 6.30 večer v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru

Joseph Bárta, syn s manželkou Darlene
Joe a Daniel, vnuci

Úmrtní oznámení

*Všem přátelům a známým oznamujeme,
že dne 26.března 2008 zemřela ve věku 67 let naše
milovaná maminka, babička, sestra a teta, paní*

Georgiann Krzyvon

rozená Mašková, vdova po Erichovi Krzyvonovi.

Narodila se v Praze a v USA žila 55 roků. Bydlela v Berwynu a byla členkou Telephone Pioneers of America.

Poslední rozloučení se konalo v pátek 28.března v pohřebním ústavu Švec a Synové a pohřební obřady v sobotu 29.března v kapli Mausolea na hřbitově Woodlawn.

*Děkujeme všem, kdo se s ní přišli rozloučit
a vzpomenou si na ni v modlitbě.*

Georgiann Kazmer, dcera s manželem Michaelem A.D.D.S.
Eric Krzyvon, syn s manželkou Laurou
Michael a Alex Kazmer a Katelyn a Daniel Krzyvon, vnoučata
Jane Zambato, sestra s manželem Vincentem
Vince Zambato, synovec s rodinou

Společnost pro Vědy a Umění (SVU) Chicago
srdečně zve své členy a přátele na zajímavý program
v úterý 8.dubna 2008 v 7 hodin večer
v klubovní místnosti České Misie,
2340 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804

Námět večera:

CHICAGO VE ČTYŘECH ROČNÍCH DOBÁCH

se známou hudbou Vivaldiho: „The Four Seasons“

Nádherné video záběry nás provedou krásami našeho města od kouzelného jara v Grant Parku, okouzujících ohňostrojů 4.července na Navy Pier, zářivých rudých a žlutých barev podzimu v chicagských parcích a třípytlivých vánočních svýtlek na zasněžené Michigan Avenue v době předvánoční. Pořad bude doplněn verši o Chicagu.

Dobrovolný dar \$ 3 .00

Věra Rokničová, jednatelka SVU

Příští schůzka SVU bude již

v úterý 6.května 2008 s námětem:

Tragický konec Pražského jara 1968

Osobní zážitky bude vyprávět Vladimíra Williamsová.
Pořad doplní diapozitivy srpnové invaze Tony Jandáček.

Mirek Topolánek, premiér České republiky, na návštěvě ve Washingtonu D.C. 27.února 2008

Nestává se tak často, aby ministerský předseda České republiky přijel na návštěvu do Ameriky.

Když jsme se dověděli, že při příležitosti 158. výročí narození prvního prezidenta československé republiky T. G. Masaryka přijede do Washingtonu D.C. Mirek Topolánek, premiér České republiky, nemohli jsme se dočkat, až uslyšíme od toho nejpovolanějšího, jak je u nás doma.

Většina z nás zde sice žije jako „zapadlí čeští vlastenci“, kteří již mají americké občanství, ale ztratili české a žádat o ně teď, jak se říká na stará kolena, již nestojí za to. Do politiky se již míchat nechceme a nebudeme, ale chceme naši rodnou vlast podporovat morálně a také máme rádi všechno, co je české a co je hezké.

Mirek Topolánek nás nezklamal. Poprvé jsme se s ním setkali ve středu odpoledne 27.února u sochy T. G. Masaryka, kde společně s ministryní národní obrany Vlastou Parkánovou a Janou Kánskou, dcerou bývalé poslankyně Milady Horákové, odsouzené komunistickými mocipány k smrti, položili věnec k pomníku T. G. Masaryka.

Po české a americké hymně Mirek Topolánek krátce promluvil. Vyzvedl zásluhy T. G. Masaryka o založení Československé republiky a promluvil také o tom, jakým směrem by Česká republika měla dnes pokračovat dál. Velice nás potěšilo, že Mirek Topolánek se hlásí k odkazu našeho prvního prezidenta.

Program návštěvy ministerského předsedy Mirka Topolánka pak pokračoval recepcí na velvyslanectví České republiky. Příjezdová ulice „Spring of Freedom“ (Zřídlo svobody) byla zcela zaplněna auty návštěvníků. Vstupní hala byla plná lidí, když se otevřely dveře hlavního sálu a objevila se v nich usměvavá paní Jaroslava Kolářová, manželka velvyslance, se synem Ondřejem, vysokým atletickým mladíkem, a řada dalších osobností z velvyslanectví, kteří začali vítat hosty.

Autor článku Lubomír Hromádka vyřizuje premiérovi Mirku Topolánkovi vzkaz od svých spolužáků z domova, aby jim nezdrazili pivo.

Premiér Mirek Topolánek za řečnickým pultem, po jeho boku velvyslanec České republiky, Petr Kolář

Když posléze vstoupil Mirek Topolánek a viděl, že neje hlavní sál, ale všechny přilehlé místnosti jsou plné lidí, zář radostí. A stejně tak byla plná optimismu a naděje do budoucnosti i jeho řeč. Přesto, že mluví velmi dobře anglicky, prone: svůj projev česky a tlumočník jej překládal do angličtiny. Premiér zdůraznil, že Amerika má ve střední Evropě v České republice nejlepšího spojence, na kterého se může spolehnout. Tato slova vyvolala bouřlivý potlesk a všiml jsem si, že mohutně tleskal i bývalý americký ministr obrany William S. Cohen samozřejmě i mnozí jiní Američané, naši krajané i zástupci z jiných velvyslanectví. Mirek Topolánek se také zmínil o osudovém čísle „8“ v současném letopočtu a připomněl, že osmička hrála v dějinách Československé republiky osudovou roli 1918 – založení Česko-slovenské republiky; 1938 – Hitlerův vpád do ČSR; 1948 – komunistický puč; 1968 – zmařená naděje na svobodu okupací sovětských vojsk.

Vystoupení premiéra Mirka Topolánka ve Washingtonu D.C. na nás udělalo velký dojem. Měli jsme možnost se osobně přesvědčit o kvalitách tohoto vrcholného politika České republiky o jeho vztahu k T. G. Masarykovi i ke Spojeným státům. Byl jen škoda, že pan premiér nemluvil více o tom, jak je to dnes u nás doma.

Víme, že v naší staré vlasti se v posledních letech mnoho změnilo k lepšímu. Zdá se, že i ekonomika velmi pokročila kupředu, aspoň bychom tak usuzovali podle kursu české koruny vůči americkému dolaru, který je v poměru 16 : 1 pro Českou republiku velmi výhodný. Vypadalo by to, že vše je v nejlepší pořádku, ale mnozí si přesto nařikají, že se hodně zdražilo a zvláště pro důchodce je to těžké. Dokonce od nového roku všichni musejí připlácet za lékařské ošetření, za pobyt v nemocnici a za léky. Ale lidé se snaží nést ekonomické reformy statečně. Snad jen mí spolužáci z domova připomínají: „Hlavně, aby nezdrazili pivo! - To už bychom nepřežili.“

Lubomír Hromádka

Jan Zrzavý - malíř a ilustrátor (2)

Ilustrace – Jaroslav Bednář: Hvězdná tuláctví

O Janu Zrzavém je známo, že měl rád hudbu. Zejména dílo Bohuslava Martinů a Leoše Janáčka mu bylo blízké. Jeho hudební citění k nám promlouvá i z jeho četných ilustrací. V básnické sbírce Jaroslava Bednáře, kterou Jan Zrzavý ilustroval, se jako obligátní podtón vracejí v různých variacích naléhavé verše:

*„Vy slova, zrozená v hlubinách přítmi,
slyšte nářek deště po stromech,
jak vyklepává rytmy!“*

Rytmy v akustickém slova smyslu uchopil Jan Zrzavý výtvarně a ve snově laděných kresbách uplatňuje nejen motiv splývání, ale plochu svých ilustrací rytmicky rozčlenil ornamentálními prvky. Rytmy slyšené převedl do podoby viděné.

Síla hnutí mysli a opět to výstižné vyjádření věcí nehmotných - jako je např. hudba - to k nám promlouvá z ilustrace k Dykově novele „Krysař“. Postava krysaře, pohrouženého do zvuků píšťaly, a za nim fascinovaný zástup, ztrácející se v dálkách nekonečné perspektivy, tvoří neoddelitelnou jednotu. Vzájemná připoutanost a propojenost krysaře se zá-

stupem lidí je tu na první pohled zřejmá. Mnohočetný zástup je zredukován na omámené hlavy s horečně zirájícíma očima a zejícími ústy. Omamující moc krysařovy píšťaly jako by vášnivě rozechvívala vzduch a rozrývala jej sugestivními tóny, před nimiž není úniku! Strohost Zrzavého kresby koresponduje s Dykovým úsporným, avšak myšlenkově hutným literárním textem, členěným symbolickými zkratkami.

*„Píšťala krysařova probouzela staré sny
a staré hoře...“*

*Píšťala krysařova pudila dále...
Nebylo nikoho, kdo by neporozuměl.
Ano, jde se v zemi sedmihradskou. ...
Tak odešel krysař a ostatní z Hammeln;
není však jisto, došli-li do země
sedmihradské.“*

Ilustrace – Viktor Dyk: Krysař

Hra s lidskými smysly je však mnohde vystřídaná vnímáním, k němuž není smyslů zapotřebí. Malíř dokázal mnohdy své smyslové vnímání zanechat v pomyslné úrovni vnějšího světa a sám se svou duší, která má zcela jiné nástroje k „vidění“ a „slyšení“ než např. zrak nebo sluch, se

Ilustrace – Miroslav Rutte: Měsíčná noc

vydává na dobrodružnou cestu do lidského nitra, poznává duch krajiny a nechává se unášet poselstvím příběhů, dějů, pocitů a myšlenek. Jan Zrzavý nikdy neulpívá na pouhém povrchu věcí a dějů, nýbrž vždy podstupuje nesnadnou, ale povznášející pouť za tajemstvím ducha. „**Kouzelník, který uměl namalovat duši**“ - to je nanejvýš výstižná charakteristika osobnosti a umělecké tvorby Jana Zrzavého, vyslovená Otakarem Štorchem - Marienem, který stál v čele nakladatelství „Aventinum“. Právě v tomto nakladatelství vyšla roku 1927 básnická sbírka Měsíčná noc od Miroslava Rutteho. Zrzavého kresba dívky, jdoucí za měsíčním světlem, jako by byla mlžným oparem, vystupujícím z veršů:

*Za noci ticho je dvakrát tišší,
Za noci touha nejdále slyší,
kdo usnul, ten nejhlouběji bdí.
Láska je moře, moře se vlní,
čaroděj měsíc přání ti splní,
zavřené oči nezbloudí.“*

Ilustrace – Franz Werfel: Básně

Hlubokou lidskost, zbožnost a smysl pro hodnoty nadčasové vycítil Jan Zrzavý z veršů Franze Werfela, německy píšícího rakousko-českého básníka. Jako by Zrzavého titulní kresba na obálce knihy přímo vyvěrala z Werfelových veršů:

*Již jasní se znamení, zázrak,
neboť již padla pouta rozumu
a můj duch je celý jen
vnímání obrovité ...“*

Dynamické prvky, příznačné pro tuto kresbu, mohou akcelarovat čtenáře ke stále hlubšímu a citlivěji prožívanému vnímání této oduševnělé Werfelovy poezie.

Ilustrace – Fjodor Michajlovič Dostojevskij: Bílé noci

Průzračné kresby Jana Zrzavého k Dostojevského románu *Bílé noci* umocňují atmosféru tajemného zázraku zrození citu, náhlého vzplanutí i tiché melancholie. Ilustrátor tu výstižně umocňuje působivost slov, vycházejících z úst hlavního hrdiny románu:

*„Můj bože!
Celý okamžik blaženosti!
Copak to je málo
třeba i na celý lidský život?“*

Ilustrace – William Shakespeare: Sonety

Symetrie a harmonie je příznačná pro Zrzavého ilustrace k Shakespearovým Sonetům, k nimž ho poutal zejména hluboký vztah k renesanci. Působivost úvodní kresby umocňuje úsměv, který - ač si svou tajuplnost ponechává - je jasným odleskem srdce.

*„...lásku, ta nemíjí jak míjivý běh Času,
ta všechno přetrvá a jde až do hrobu.
A jestli je to blud,
jež bych sám dosvědčoval,
pak nikdy nepsal jsem
a nikdo nemiloval.“*

Některé ilustrace Jana Zrzavého se vyskytují opakovaně v návaznosti na různá literární díla. Jako příklad lze uvést Otokara Březinu a Ladislava Fikara. Ze Zrzavého kresby tajuplné dívky s hvězdnou září ve vlasech se line stejná atmosféra vesmírné nadčasovosti, jakou jsou prodchnuta slova Otokara Březiny v jeho *Hudbě pramenů*:

*„Každé umělecké dílo hodné toho jména
sní o nesmrtelnosti.*

Neboť v zemi, odkud přišlo, se neumírá ...“

Po létech, když Ladislav Fikar vložil nevidaný potenciál uměleckého výrazu niterné hloubky, úchvatné lyriky a jazykové vytríbenosti do své básnické prvotiny *„Samotín“*, octla se opět tato citlivá kresba Jana Zrzavého u básní rozdušených hlubokým básnickovým cítěním zasaženým ztrátou bytosti nejbližší.

*„Těch zašlých jmen se ptáš,
holoubku oklamany?
Ach, těch se nedoptáš.
Z úst, z vlasů dávno daných
zbyla jen malá zář,
jež věci posvěcuje.
A mrtvé tváří v tvář,
šelestí tichá tůje.“*

Ilustrace – Otokar Březina: Hudba pramenů;
Ladislav Fikar: Samotín

Schopnost Jana Zrzavého postihnout duchovní rozměr literárního díla byla tak pronikavá, že mnohdy, přestože dovedl hovořit stejnou řečí jako spisovatel - ovšem v rovině výtvarné - a vyjádřit přesně smysl literárního textu, mohl si dovést vynechat konkrétní prvky, nichž se text zmiňuje. Snad jako příklad lze uvést ilustraci k Zeyerovu Olgerdovi Gejštorovi, zachycující královský průvod projíždějící Prahou. Silueta královny

Ilustrace – Julius Zeyer: Olgerd Gejstor

Anny je tu načrtnuta v přísvisu a pouze v obrysech, a přesto však nemohl být zvolen lépe výtvarný projev, navozující atmosféru Zeyerova jazyka:

*„...spanilá jak hvězda večerní ...
sídílil jí úsměv na rtech dojemný a
dobrota jí z očí svítila ...
jak holubice míru nesla se...“*

Ilustrace – Victor Hugo: Dělníci moře
(Déruchetta - dívka)

Průnik do lidského nitra jak v literárním textu, tak i ve výtvarném vyjádření je nanejvýš zřejmý např. v knize Victora Huga „Dělníci moře“. Spisovatel říká: *„Lidské tělo je snad jenom zdání. Zakrývá naši skutečnou podobu... Skutečnost, to je naše duše. V absolutním slova smyslu je náš obličej pouhá maska. Pravý člověk je to, co je pod člověkem...“* Na Zrzavého ilustracích vnímáme z tváří hlavních postav opravdu to, co - řečeno ústy spisovatele - je pod člověkem. Z dívčí krásy tu vnímáme především vnitřní něhu a chvějivé kouzlo osobnosti.

Ilustrace – Victor Hugo: Dělníci moře
(Gilliatt - kladný hrdina)

Tvář hlavního kladného hrdiny k nám přímo mluví Hugovou literární charakteristikou:

*„...bolest ulitá z bronzu,
taková byla jeho tvář ...
byl plachý jako každý tvor,
který cítí, že není milován.“*

A v podobě hlavního záporného hrdiny vystihl Jan Zrzavý pod vnější úhledností hluboko ukryté zrádné pokrytectví, jež spisovatel vystihuje takto:

*„... ctnost, která se proměnila v neřest,
je základem pokrytcovy lži...“*

Ilustrace – Victor Hugo: Dělníci moře
(Clubin - záporný hrdina)

Výtvarný výraz ilustrací J.Zrzavého ke knížce Klára d' Ellébeuse, v níž francouzský literát Francis Jammes rozkrývá pohnutky a okolnosti tragického osudu šlechtické dívky, je formulován jako vyjádření niterných stavů, promítajících se do lidské tváře, nikoliv jako vyjádření epických výjevů. Snad ono neprozrazené tajemství, které přimělo nevinnou dívku vypít kalich hořkosti až do dna, zapříčinilo i jistou tajuplnost výtvarného doprovodu knihy.

Ilustrace – F.Jammes: Klára d' Ellébeuse

Připravila Dr. Jitka Měřinská,
Brno, Česká republika

Zkušenosti nejstaršího exorcisty

S P. Gabrielem Amorthem rozmlouvá Paul Badde

Don Gabriel Amorth bydlí ve velkém domově pro duchovní. Je to novější stavba ze 70. let nedaleko baziliky svatého Pavla v Ostienské čtvrti. Pozemek patří paulínům, řádu, který byl založen s cílem hlásat radostnou zvěst moderními prostředky. „Stál jste mě hodinu času,“ byla jeho první věta. 82letý kněz chodí v klerice s 33 knoflíky. Jeho hlava je takřka holá, kromě několika bílých pramének. Nosí bifokální brýle, jeho oči jsou modrošedé a nenechají nikoho na pokoji.

Místnost připomíná čajovou kuchyni. Je z poloviny kachličkovaná, je zde malý oltář a stůl a na něm plastický pohár a láhev minerální vody „San Benedetto“. Na stěnách jsou obrazy P. Pia, Jana Pavla II. a Amorthova učitele. Don Amorth je promován právník. V roce 1990 založil Mezinárodní společnost exorcistů, jejíž je čestným prezidentem.

Kolik je vás v Římě?

Bylo nás v Římě devět exorcistů. Jeden je nemocný, jeden byl povýšen a jeden se přestěhoval. Ve Vatikánu působil pater David. Musel této činnosti zanechat z důvodu vysokého věku. I ve Vatikánu působí satanské sekty. Jsou všude. Jen je není vidět. Ale jsou zde.

Ale odkud to víte?

To je známo. Ví se to. Ale pokračujte.

Tak tedy pokračujeme. Otázek mám dost. Chci vědět, kde ďábel působí.

Démon pracuje všude. Jednou mi řekla Panna Maria v Medjugorje, že jakmile se někdo svěří Pánu, hned za ním spěchá démon. Ďábel je ve Fatimě, v Lurdech, všude. A zcela jistě je ve Vatikánu, v centru křesťanství.

Jaký vztah má k exorcismu papež Ratzinger?

Je velice pro. Několikrát jsem s ním mluvil a při audiencích mě velice povzbuzoval.

Nedošlo tedy po Wojtylovi k žádnému zlomu?

Ne, ne. Ostatně nemyslím, že by někdy vykonával exorcismus.

Klesá poptávka po exorcismech?

Naopak. Dostávám více požadavků než dříve. To souvisí s poklesem víry. To také zvýšilo počet čarodějnic. Věštce můžeme vidět i v televizi. Když uvážíme, že k čarodějnicím chodí osm milionů lidí, pak nesporně musí být čarodějů a věstců v Itálii více než kněží. Ti mají nohu ve dveřích, nikoliv my kněží. Zpovědnice osiřely a ani na poutních místech, jako je Santa Maria degli Angeli u Assisi, není žádný exorcista.

Přicházejí k Vám i Němci?

V Německu nemají exorcistu. Proto mi tak mnoho kněží píše a prosí o pomoc. Ale já tam nejezdím, protože exorcismus není záležitostí jedné návštěvy. To vyžaduje celé roky.

Co je to ďábel? Jen metafora?

To je nesporně těžké vysvětlit. Jak to mám vysvětlit někomu, kdo není křesťan a nerozumí náboženství, jako např. japonský televizní tým? Za všech dob všechny kultury měly pojem ducha zla. Pokoušely se proti nim bránit oběťmi. Někdy dokonce lidskými oběťmi, především malými děvčaty. Z Božího zjevení víme něco o zlých duších. Víme, že duchové zla skutečně existují, a to jako

démoni. Byli andělé, ale povstali proti Bohu a stali se demony. Jejich hlavním úkolem je svádět lidi ke hříchu. Tomu je vystaven každý. Křesťané i nekřesťané. Sám Ježíš Kristus přijal na sebe, aby byl pokoušen od ďábla. Často se mě ptají, zda i Madonu z Fatimy sváděl ďábel. Jistě.

I Matka Tereza se podrobila exorcismu - v posledních letech...

Přirozeně! Jsou prohlášeni světcí, které ještě na smrtelné posteli přepadával ďábel. Celý život měli sílu se proti němu bránit, ale na konci života využívá démon slabosti. I můj učitel, který mě uváděl do exorcismu, byl v posledních okamžicích života těžce navštíven demony.

To znamená, že i Vy, Done Gabrieli...

Nikoliv. Ale kardinál Poletti, který mě jmenoval exorcistou, mě svěřil Panně Marii. Ďábel mi často řekl, že jsem dobře chráněn, u mne se nedá nic dělat: Nic mimořádného. Protože každodenní pokušení přirozeně pokračují.

Zlo je podle katolické nauky cena, kterou se platí za svobodu člověka. Bez svobody není zla...

Svoboda je jistě Boží dar. Tvoří naši velikost. I andělé byli stvořeni jako svobodní. Svoboda však může být přirozeně použita k dobru i ke zlu. Ďábel mi jednou řekl, že v pekle se to hemží ženami, které byly na zemi obdivovány pro svou krásu. I krása je Boží dar a může být použita k dobru i ke zlu. Svatá Klára byla velice krásná žena. Bůh nikoho do pekla neposílá. Je to jen vina toho kterého člověka, když se vzepře proti Bohu nebo žije v hříchu. Jde do pekla po vlastních nohou.

Ale jak můžeme mluvit o posedlosti, když je člověk svobodný?

Ďábel má mimořádnou schopnost v některých případech obsadit tělo. Tělo, nikoliv duši. Jsou lidé, kteří se upisují Satanu. Je to jejich svobodná vůle.

Jestliže mám svobodnou vůli, je mož-né, aby mě d'ábel napadl proti mé vůli?

Je to možné. Když se dobrovolně upí-šete okultismu, u mágů, satanistů atd. Pak se dobrovolně otevírají cesty d'áblu. Také je možné, že tě někdo bez tvého vědomí dá proklít. Třeba proto, že ti závidí tvé místo nebo tě chce zruinovat. Když se obrátí na čaroděje, který je ve spojení s d'áblem, může tě proklít. O-ne-mocníš nebo nemůžeš pracovat. Pokud žijete v souladu s Bohem, je to mnohem těžší vás zaklínat. Jsou také mágové, kteří nevyslovují žádné kletby, pouze něco přičarují. Říká se tomu bílá magie. Mnoho čarodějů nepraktikuje černou magii, protože se bojí bumerangového efektu. Kletba neodejde, nýbrž se obrátí proti nim. I to je možné.

Proti kletbám není nějaká dokonalá ochrana?

Ne, dokonalá ochrana neexistuje. Sva-tá Miriam, karmelitánka, jediná Arabka mezi svatými, byla za svého života dva-krát posedlá. Potřebovala exorcismus. Jistě to nebyla její volba.

Mohl by být posedlý i Svatý otec?

Teoreticky ano. On však má celý zá-stup andělů strážných. Pokud by ovšem žil v těžkém hříchu... Ale takový případ se v dějinách nestal. I Alexander VI., který je pokládán za nejhoršího ze všech papežů, byl velice oddán Panně Marii a většiny omylů se dopustil před svým jmenováním papežem. Jako papež ne-vydal žádný dokument, který by byl v rozporu s naukou. Jako papež byl z vel-ké části korektní. Ale teoreticky je to možné. Když mohli být posedlí světci, pak je to možné i u Svatého otce.

Jak může d'ábel někomu bránit, aby nevstoupil do kostela?

Posedlí toho fyzicky nejsou schopni. Démon obsazuje tělo, hlas i inteligenci a svobodu. Ale jen fyzicky, nikoliv du-chovně. Duši nemůže obsadit.

Ale d'ábel není cítit sírou?

Zpravidla necítíme nic. Ale někdy pli-vají. Vyplivují i věci. Mám zde více než kilogram kovových předmětů, které lidé vyplivli. Tak dlouhé hřebíky - Amorth ukázal délku prstu - žiletky. Tyto věci se

materializují v okamžiku, kdy vycházejí z úst. Předtím je nebylo možno zjistit ani rentgenovými paprsky.

Viděl jste je na vlastní oči?

Ano. Jeden vysoký mladý muž, který byl nakonec zcela osvobozen. Šel včera kolem a já jsem mu řekl, že s hřebíky, které vyplivl, bychom mohli otevřít že-lezářství.

Má d'ábel inteligenci?

Ďábel je vůbec inteligentní. Obdržel inteligenci ještě jako anděl. Známe de-vět andělských kůrů. Ti poslední jsou cherubové a serafové, ti první archan-dělé. Od Pavla známe jejich řád. Andělé mají velmi silnou hierarchii. Nejvyšší je Michael. A nejvyšší d'ábel je Satan. Ale mezi anděly je hierarchie lásky. Milují se navzájem a milují Boha. Jejich cíl je dobro, u démonů naopak zlo. Často jsem se ptal démona: Proč neodejdeš? Odpo-věděl: Protože Satan mi to zakázal. Když odejdu a nesplním úkol, Satan mě potrestá.

Jak můžeme slyšet hlas d'ábla?

Skrze hlas dotyčné osoby. Je zpravidla nezměněný, někdy trochu vyšší, zřídka zhrublý. Jednou jsem ošetřoval jednu ženu, která je dnes dokonale uzdravena. Byli se mnou kněží různých národností. Ptali se ženy latinsky, arabsky a do-konce korejsky. Žena vždy odpověděla svým hlasem v italštině. Znamená to, že rozuměla.

Někdy se mluví o levitaci...

Vyskytuje se, ale ne často. Vzpomí-nám si na případ jednoho sedláka, bylo to v době mých začátků. Potřeboval jsem šest mužů, aby ho udrželi. Bylo to v únoru. Přišel ke mně a řekl. „Jsem Lucifer, král štirů a hadů.“ A plivl mi do tváře. Mluvil anglicky, i když jinak znal jen dialekt a neuměl správně italsky. Vznášel se takto vysoko. (Ukázal asi výšku láhve nad stolem.) Volal: „Odej-du 21. července.“ To bylo velice brzy. Obyčejně k tomu potřebuji celé roky. Měl jsem případy trvající šestnáct i osmnáct let. Některé případy nejsou vůbec dokončeny, přicházejí dvakrát za rok. Ale jinak mohou vést normální život, někdy s malými poruchami, ale ji-

nak... U jedné ženy mi démon řekl, že zmizí 8.prosince, na mariánský svátek. Měli jsme ten den sezení, které trvalo pět a půl hodiny, a zdálo se, že všechno je skončeno. Ale za týden bylo všechno jako dříve. Zeptal jsem se ho: „Proč js mi uvedl špatné datum?“ - „Obelsti jsem tě. Copak nevíš, že jsem od přiro-zenosti lhář? Neřekli ti, že nikdy nemlu-vím pravdu?“ Vypadal jsem jako hlupál.

Je zlo i v politice?

Velmi často. Ďábel se s oblibou zmoc-ňuje těch, kteří mají velkou odpovědnosť průmyslníků a politiků. Nejraději ma-kněže. Když kněz propadne hříchu, je to jako dominoefekt. Hitler a Stalin byl nepochybně posedlí d'áblem.

Podle čeho tak soudíte?

Zahubili miliony lidí. V evangeliu sto-jí: Podle ovoce poznáš strom.

Mohl by zde pomoci exorcista?

Nic by to nepomohlo, protože Hitler a Stalin si byli plně vědomi toho, co dělá. Nebyla to posedlost ve vlastním slov smyslu, nýbrž trvalé naslouchání vnuknutí démona. Nazval bych to vexace.

Proč je při exorcismu důležité nazývat d'ábla jménem?

To je to první, na co se démona ptám. Jak se jmenuješ? Často to nechce říci. Někdy je třeba několika sezení. Jakmile prozradí své jméno, je snáze napac-nutelný.

Jaká jména používají?

Jsou to odborné názvy z Bible, Satai, Belzebub. Pak jsou i jména z jiné tradice. Lucifer z Bible nepochází, Zabulon - název jednoho izraelského kmene. A ta jména jsou rozličná.

Na co se démona ptáte?

Nesmíme klást idiotské otázky, třet-zda Řím vyhraje nad Laziem a podobn. Klademe otázky, které přímo souvisejí: spásou. Tedy především jméno, pak de-vstup, důvod, proč přišel, zda ho někde poslal, zda jde o osobu, která se upsa-d'áblu, zda nejde o kletbu. V devadesa-procentech je příčinou posedlosti prokle-zbytek jsou satanské sekty, účast na sp-ritistických sedánkách nebo magii.

Chtěl bych vědět více o kletbách...

Jsou případy, kdy je někdo prokletý od narození. Kletby mohou být vysloveny i později a mohou vést k vážným onemocněním. Přišla za mnou jedna sedmnáctiletá, které nemohli pomoci ani na významné psychiatrické klinice. Nebylo to psychické utrpení, ale kletba. Říkám všem, aby se nejdříve ptali na radu lékařů a psychologů. V mnoha případech jde o přirozené příčiny, schizofrenie, hysterie.

Často jsou to psychiatři, kteří mi posílají své pacienty. Jen tam, kde nemůže pomoci žádná terapie ani lék, když zlo se stává ještě větším, pak mají přijít. Upřímně řečeno, nejsou to vždy kletby, nýbrž přirozené choroby, pro které ještě medicína nenašla účinné prostředky.

Mezi exorcistou a psychiatrem není tedy konkurence?

Ne, jsou zde rozdílné symptomy. My spolupracujeme. Psychiatr říká, zda jde o symptomy psychické nemoci, exorcista, zda jde o symptomy kletby. Může rozlišit, zda se jedná o svěcenou nebo nesvěcenou vodu, zda je obrázek požehnaný, nebo ne. Je totiž možno proklít i předměty.

Můžete určit, zda nejsem prokletý?

To trvá jen několik minut, jen prostá modlitba. (Klade mi na čelo ruku, chladnou a těžkou jako mramor. Vyslovuje latinskou modlitbu.) Prokletý by nyní musel padnout na kolena.

Kde pracujete?

Zakázali mi provádět exorcismy zde, protože je to pro lidi příliš hlučné. Křik ruší. Používám budovu benediktinů na Via Baldelli. Tamní kněz je mi vděčný. Křik připomíná jeho spolubratřím existenci démonů. Dříve se exorcismy prováděly veřejně, dnes je to kněžím nepřijemné a dělají to s velkým utajením. To je chyba. Pro své exorcismy mám nyní kostel na Via Emanuele Filiberti, který se po ranní mši uzavírá a otevírá se opět odpoledne. Mám tam v úterý a v pátek těžké případy. Mám tam pět až šest pomocníků. To je kvůli těm, kteří křičí nebo jsou násilníci. Zde provádím exorcismy jen s těmi, kteří nejsou divocí a neruší.

Kolik pacientů máte?

Jsem jediný exorcista, který pracuje sedm dní v týdnu včetně Vánoc a Velikonoc, od rána až do odpoledne. Za 21

let jsem provedl více než 7000 exorcismů. Když jsem byl mladší, bylo to patnáct, šestnáct exorcismů denně. Nyní jsem musel trochu polevit. Podívejte se na můj termínový kalendář. Všechno je plné. Měl bych jednotlivé případy vidět každý týden, a vychází to jednou za měsíc.

Jste schopni ihned rozeznat posedlost?

Ne, každý případ je zvláštní. Někdy si připadám jako začátečník. Přirozeně, mám více zkušeností než jiní. Pokaždé se svěřuji Duchu Svatému jako služebník k použití.

Co pomáhá proti démonům?

Nejlepší prostředek je mše svatá, ale spou v neděli, včetně svatého přijímání, a každodenní návštěva kostela. Když někdo žije ve hříchu nebo měl potrat, řeknu mu: „Nejdříve se vyzpovídej. Není možno provádět exorcismus, dokud člověk žije ve hříchu.“

VATICAN magazín 2008
Překlad podle Světla 6-7/2008

Voice of Cleveland

WERE 1490-AM

Sundays: 1.00 - 2.00 p.m.

WHKW 1220-AM

Sundays: 3.03 - 5.00 p.m.

Also on the Internet:

www.whkwradio.com

Host: Joe Kocab

Jerry Jiráček

**Vás zve k poslechu hudby
z naší vlasti**

**na rádiové stanici 1450 AM
v neděli v 9.00 a.m.**

CZECH CATHOLIC UNION

**5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127**

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

**Elsie T. Malec, President
Theresa M. Pokorny, Secretary -Treasurer
Chicago Representatives**

**Loretta Moravec
1-708-484-3162**

**Dolores Jacklin
1-630-968-1292**

Festival kvetoucích třešní ve Washingtonu, D.C.

V druhé polovině března, ve Washingtonu, D.C. začínají kvést sakury, orientální třešně. Jejich sněhobílé a růžové květy lákají včeličky z úlů, právě tak jako budou lákat tisíce a tisíce návštěvníků z blízka i dále do Washingtonu, D.C. Krása a vůně kvetoucích třešní je taková, že se snad ani slovy popsat nedá.

Z historie se dovídáme, že tyto japonské třešně se dostaly do Ameriky v roce 1912 jako symbol přátelství mezi japonským a americkým lidem. Název pro třešňové stromy je v japonštině „sakura.“

Tomuto daru předcházelo malé preludium. Dr. David Fairchild, výzkumník ve vládním Ministerstvu zemědělství a Mrs. Scidmorová, odbornice na Japonsko, kde žila několik roků, chtěli zkrášlit okolí západního Potomac parku vysazením třešňových stromů, sakur. Úkol to nebyl lehký, a tak se obrátili na první dámu, manželku prezidenta Tafta. Helen Herron Taftová žila několik roků v Japonsku a poznala tam, jak třešňové stromy krásí své okolí. Helen Herron Taftová napsala okamžitě dopis světoznámému japonskému chemiku Dr. Jokichi Takaminovi, který byl v té době ve Washingto-

nu, D.C. společně s japonským konzulem p. Midzunem. Japonský konzul Midzuno okamžitě pochopil, že vysazení sakur ve Washingtonu je dobrá myšlenka. Oba, jak konzul Midzuno tak i Dr. Takamine navštívili Helenu Taftovou a překvapili ji nabídkou, zda by přijala dva tisíce třešňových stromů jako dar města Tokia městu Washingtonu, D.C. Nabídka byla přijata a to byl začátek toho příběhu, jak se dostaly sakury do Ameriky.

Tento začátek však nebyl tak lehký, jak se zdá dneska nebyl bez pohromy. Japonsko poslalo třešňové stromy do města Seattle ve státu Washington, kde byly vyloděny 10. prosince 1909. Do Washingtonu, D.C. dorazily dne 6. ledna 1910. Když inspektoři z amerického Ministerstva zemědělství prohlíželi stromy, s hrůzou zjistili, že stromky byly zamořeny malými broučky a také zhoubnou plísňí. Ministerstvo nařídilo okamžitě stromky spálit, aby uchránil americké zemědělství a jejich plodiny. To se také stalo.

Dr. Takamine a starosta města Tokia Jukio Ozaki nejenže věnovali peníze na zakoupení nových třešňových stromů, ale nová zásilka byla zvýšena na 3020 stromů. A tak dne 14. února 1912 dvanáct druhů třešňových stromů v celkové počtu 3020 kusů bylo odesláno z Japonska na americké loď Awa Maru do přístavu Seattle a dne 26. března dorazily do hlavního města, do Washingtonu, D.C.

Když jsem si před léty vybral z povinné četby na reálce Jičíně, která byla později za války změněna na Leparovo gymnasium, knihu „Sakura ve vichřici“, kterou napsal cestovatel Joe Hloucha, nikdy jsem si nemyslel, že jednou tyto krásné stromy v plném květu uvidím. Jak je ale vidět, poře- kadlo: „Kdo čeká, dočká se,“ stále platí.

Festival kvetoucích třešní začíná každým rokem o 1. dubna.

Lubomír Hromádka

MLADÝM

Kouzlo vztahu

„mezi čtyřma očima“

Výchova je odpovědností a zároveň problémem... Nepochceme-li, aby se naše děti v životě ztratily, nemůžeme je nevychovávat. Ještě důležitější je však naučit je učit se.

Za dvacet šest let mého setkávání s rodiči nikdo nedokázal popřít skutečnost, kterou považuji za samozřejmou: „O emoční inteligenci svých dětí rozhodují rodiče. Činí to skrze malé každodenní věci, které se buď rozhodnout dělat, nebo nedělat.“ Staří Židé pro vyučování používali slovo, které je možno přeložit jako „povzbuzování“, podobně jako když používáme výrazu „vzbudit chuť“. Výzvou rodičů dnešní doby je stimulovat chuť dítěte ke snaze stále více poznávat. Jejich nejdůležitějším úkolem je naučit dítě se učit.

Dítě je od přirozenosti zvědavé. Má jakousi nenasytnou touhu se učit. Kterého z rodičů někdy nepřivádí k šílenství neustálý tok otázek - „A proč?“ Je smutné, že mnozí rodiče tohoto zvědavého ducha svých dětí zabíjejí odpověďmi jako „Teď nemám čas“, nebo „Proto“. Mnoho učitelů základních škol říká, že děti již dnes nekladou otázky.

Mysl „nestimulovaná“ je mysl uzavřenou, apatickou, omezenou. Rodiče musí spolupracovat s přirozenou touhou dítěte se učit, a to tak, aby mysl dítěte zůstala otevřena k učení po celý život. Jedná se o výzvu vytvořit ovzduší, ve kterém touha dítěte se učit a touha rodiče učit splynou v přirozený tok života a oběma stranám přinesou potěšení.

Oficiální vyučování je často určitým druhem monologu. Nejde však o to dětem do hlav nalévat informace, nýbrž chovat se k nim jako k osobám, které mají city, vytvářejí myšlenky a musí se rozhodovat. Proto nejúčinnější metodou výuky je výuka „mezi čtyřma očima“ rodiče a dítěte. Někdy začne rodič: „Chtěl bych ti vyprávět, co mi jednou řikala babička.“ Jindy začne dítě: „Proč krásy jedí zelenou travu a dávají bílé mléko?“ Odpovědi vzbuzují další otázky a ty si žádají dalších odpovědí. Jedná se o úžasný proces jak pro rodiče tak pro dítě. Dialog „mezi čtyřma očima“ se stává procesem růstu a skutečně důvěrného poznání. Opravdovým problémem je, kde na to vzít čas.

Pokaždé, když jsou rodiče s dětmi spolu, je dobrá příležitost. Výborné jsou všechny neformální okamžiky, při kterých jsou rodiče s dětmi pohromadě a sdílejí myšlenky, pocity, přání, vzpomínky nebo cokoli jiného, co rodiče považují za důležité nebo vůči čemu děti projevují zájem. Avšak kouzlo vztahu „mezi čtyřma očima“ se naplno projeví při některých rituálech.

Ráno. Jestliže ráno zažijeme pocit rodiny, pak si budeme celý den pamatovat, že existuje rodina, kam se můžeme vrátit a kde na nás někdo čeká. Není třeba hned myslet na nějaké velké věci. Stačí laskavý pozdrav, krátký rozhovor během snídani, nějaký vtip, přání úspěchů, napomenutí. Pocit toho, „že

jsme spolu rodinou“ je dostatečný k tomu, aby celý den dostal tón vřelé a povzbuzující lásky.

Posadíme se spolu doma. Je ještě v moderní rodině zvykem, aby spolu poseděla? Ano, posadíme se k televizi nebo k počítači, ale stěží se posadíme jako rodiče a děti, abychom spolu sdíleli nějaké ponaučení. Sedíme, ale nemluvíme. Jestliže během předškolního věku používáme jako hlavní chůvu televizi, a televize je také hlavním učitelem během věku školního, jako rodiče jsme se vzdali jedné z hlavních radostí, které jsou pro naši roli charakteristické.

„V naší rodině jsme se všichni posadili a mluvili jsme spolu,“ vzpomíná jeden tatínek. „Rodiče a děti si navzájem sdělovali myšlenky, pocity a zážitky. Nejdůležitějším momentem byl ten, kdy jsme se posadili k večeři. Nežádka jsme spolu hovořili ještě hodinu poté, co jsme se najedli. Když děti rostly, diskuse byly čím dál delší. Když se vracely domů na víkendy z vysokoškolských studií, tyto neformální hovory trvaly i tři hodiny. Kamarádi, které děti domů přiváděly s sebou, byli překvapeni, že rodina může spolu sedět a hovořit tři hodiny. Mnozí z nich vyrůstali v rodinách, ve kterých se nehovořilo nikdy. Tyto okamžiky naše děti vnímaly jako okamžiky učení. Byly to momenty, při kterých jsme hovořili, byli jsme jako jedna rodina, naslouchali jsme zprávám o tom, co se komu přihodilo, co prožil a co ho zklamalo... Chápali jsme, že tato snaha stála za to, a naše dnes již dospělé děti na tuto dobu vzpomínají jako na „okamžiky, kdy jsme spolu hovořili“.

Na cestě. Lidstvo vždy bylo „na cestě“. Rodiny jezdí autem z domova do školy, do obchodu nebo do divadla. Jsou to výborné příležitosti k dialogu mezi rodiči a dětmi. Nejedná se o formální vyučování, nýbrž o účinnou formaci. Během těchto cest děti často kladou otázky, které jim leží na srdci.

Před spaním. Doba před spaním je ve všech kulturách považována za důležitou příležitost k předávání myšlenek rodičů dětem. Rituály na dobrou noc jsou důležité.

Hry, modlitby a vyprávění jsou výbornými příležitostmi k vyučování před spaním. Rodiče mohou třeba přečíst nějaký příběh. Po něm je obvykle čas na otázky, které mladé myslí probíhají hlavou jako hvězdy na nebi a nemohou počkat.

Bruno Ferrero, Salesiánský magazín 1/2008

VYDEJTE SE S NÁMI PO STOPÁCH HISTORIE

Telegraficky k první světové válce (1914 - 1918)

Zastřelení rakouského následníka trůnu arcivévody Františka Ferdinanda d'Este s chotí vévodkyní Žofií dne 28.června 1914, při návštěvě Bosny, v Sarajevu, se stalo záminkou k provokativním požadavkům trojspolku (Německo, Rakousko-Uhersko, Itálie), které pak vedly k vypuknutí I. světové války. Dne 23. července 1914 dalo Rakousko ultimátum Srbsku. Dne 28.července 1914 (to je za měsíc po zastřelení následníka trůnu v Sarajevu) Rakousko-Uhersko vyhlásilo válku Srbsku, nepřátelské akce byly už zahájeny 29.července 1914. Atentát na následníka trůnu byl dílem tajné vlastenecké organizace Mladá Bosna, atentátníkem byl Gavrilo Princip (nar. 1894 zemř. 1918). Když zamířil Gavrilo Princip na následníka trůnu bylo mu 20 let, arcivévodovi Františku Ferdinandovi d'Este bylo v roce 1914 jedenáct let.

Pravá příčina války však byla hlubší. Vzestup sjednoceného Německa po Prusko - francouzské válce z let 1870 až 71 narušil rovnováhu sil na evropském kontinentě. Napětí vyvolaly především protichůdné zájmy jednotlivých států, hospodářská konkurence a rivalita v koloniích. Roku 1914 Evropu rozdělovaly dvě spojenecká seskupení - bloky, a to **Trojspolek**: (Německo, Rakousko-Uhersko, Itálie) a **Dohoda**, kterou tvořily Velká Británie, Francie a Rusko. Jakýkoli incident, do něhož by byla vtažena jedna z těchto zemí, hrozil zavléci do konfliktu i ostatní státy. Zavraždění následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este bylo přesně takovou událostí. Měsíc poté Evropa mobilizovala do války.

Dne 29.července 1914 došlo k všeobecné mobilizaci v Rusku, pro Německo to byla záminka k ultimativním požadavkům. Jejich odmítnutí pak vedlo k otevřeným válečným akcím. **Dne 1.srpna 1914 Německo vyhlásilo válku Rusku.** Téhož dne začala mobilizace ve Francii. Dne 2.srpna 1914 dalo Německo

ultimátum Belgii: povolit průchod německých vojsk do severní Francie. **Dne 3.srpna 1914 Německo vyhlásilo válku Francii,** téhož dne došlo ke vstupu německých vojsk do neutrální Belgie. Byl to počátek otevřeného nepřátelství mezi Velkou Británií a Německem, protože Velká Británie byla garantem neutrality (nezávislosti) Belgie. Když vojska německého císaře Viléma II. vpadla do Belgie, **dne 4.srpna 1914 Velká Británie vyhlásila válku Německu.** Zatímco britské Královské námořnictvo bylo největší na světě, neměla Británie, jako jeden z mála států v Evropě, armádu utvořenou na základě všeobecné branné povinnosti. Britský ministr války lord Kitchener se zasloužil o vytvoření armády složené z dobrovolníků, která na konci roku 1915 čítala 2,5 milionu mužů. Protože počet dobrovolníků klesal a obětí války přibývalo, musela i Británie v lednu 1916 poprvé zavést povinnou vojenskou službu. Ale to předbíháme událostem, vraťme se ke 4.srpnu 1914. Za dva dny poté, tj. **6.srpna 1914 Rakousko-Uhersko vyhlásilo válku Rusku. Dne 12.srpna 1914 Velká Británie a Francie vyhlásily válku Rakousku-Uhersku.** Téhož dne byla zahájena rakouská ofenzíva proti Srbsku. Dne 17.srpna byla zahájena ruská ofenzíva ve Východním Prusku. Dne 18.srpna byla zahájena ruská ofenzíva v Haliči.

Dne 20.srpna 1914 byla založena Česká družina na Ukrajině, v Kyjevě. Dobrovolníci byli zprvu především z řad Čechů usídlených v Rusku, později byla posílena o přeběhlíky z rakouské armády. **Dne 23.srpna 1914 vstupuje Japonsko do války na straně dohodových mocností.** Dne 28.srpna došlo ke vpádu britského loďstva do oblasti Helgolandu, byla to první demonstrace britské převahy na moři. Ve dnech 6. až 9.září 1914 došlo k bitvě na Marně. Úspěšný postup německých vojsk na Paříž byl zastaven. Ofenzivní válka ze začala měnit v zákopovou. Francouzové

a Angličané se snažili o průlom, ale jejich pokusy byly marné.

Ve dnech 8. až 12.září 1914 došlo k ústupu rakousko-uherské armády za Dunajec a k Visle. Došlo také k vyklizení velké části Haliče a celé Bukoviny. Pak byla 20.září zahájena druhá rakousko-uherská ofenzíva proti Srbsku. K dobytí Bělehradu došlo 2.prosince. V průběhu měsíce října bylo téměř celé území Belgie obsazeno německými vojsky a belgická vláda odešla do emigrace. 28.října začal útok tureckého loďstva proti ruským přístavům a lodím. Ve dnech 30.října až 11.listopadu začala 1.bitva u Yper (Flandry), znamenala však nezdar německé ofenzívy a přechod k poziční zákopové válce. Ve dnech 3. až 5.listopadu dohodové mocnosti vyhlásily válku Turecku. Ve dnech 12.dubna až 25.května 1915 došlo ke 2. bitvě u Yper.

Zákopové války

Už od války na Marně bylo zřejmé, že dostřel, přesnost střelby a palební síla moderních zbraní, zvláště kulometů, je taková, že vojáci mohou přežít na bojištích pouze ve skrytu zákopů. Všechny pokusy obejít nepřítele skončily nezdarem. V závěru 1. bitvy u Ypru v listopadu 1914 byly britské expediční síly, jímž velel sir John French, téměř úplně zničeny. V prosinci 1914 sahalý zákopové linie od Lamanšského průlivu až ke švýcarským hranicím.

V následujících čtyřech letech se Dohoda i Německo pokoušely najít způsob, jak ukončit zákopovou válku, která se ocitla ve slepé uličce. To vedlo k celé řadě pokusů prolomit nepřátelské linie pomocí dělostřelectva, jedovatého plynu a tanků. Ve dnech 12. dubna 1915 až 25.května 1915 došlo k druhé bitvě u Yper. Německé vojsko použilo chemicky otravných látek zakázaných Haagskou konvencí z roku 1899. Roku 1916 činily ztráty dohodových mocností v bitvách u Verdunu a na Sommě více než

1,1 milionu mužů. Německo ztratilo téměř stejný počet vojáků. V témže roce měla britská armáda v čele se sirem Douglasem Haigem průměrné měsíční ztráty 44 000 mužů. Do roku 1918 toto číslo vzrostlo na 75 000. Ale vraťme se zpět do roku 1915.

Bitva na moři na začátku roku 1915

24.ledna 1915 došlo k bitvě na Dogger Banku v Severním moři. Bylo to rozhodné vítězství britských lodí nad německými.

20.února až 18.března 1915 došlo k námořnímu útoku britského a francouzského loďstva Dardanelami proti Istanbulu. Po tuhém boji byl tento útok odražen.

22.únor 1915 je považován za začátek ponorkové války proti Velké Británii. Byla to reakce Německa na britskou námořní převahu a na zaminování Severního moře.

1.května 1915 došlo k potopení britského osobního parníku Lusitania německou ponorkou. Mezi 1 200 utonulými bylo také 130 občanů USA. Spojené státy vydaly ostrou protestní notu proti ponorkové válce.

Mezi 28.dubnem a 6.zářím 1915

26.dubna 1915 byla uzavřena tajná smlouva mezi Dohodou a Itálií o italském vstupu do války proti Německu a Rakousko-Uhersku. Itálii byly slíbeny jižní Tyroly, Istrie a protektorát nad Albánií.

V květnu až v červnu 1915 došlo k německo-rakouské ofenzívě v Haliči. Ruská armáda byla poražena a vytlačena z Haliče. Došlo k obratu na východní frontě. 23.května 1915 začala válka mezi Itálií a Rakousko-Uherskem. (Itálie pak vyhlásila válku Německu až 28.srpna 1916.) Fronta byla na jižních svazích Alp a na řece Soči (Isonzo). 23.června došlo k první bitvě na řece Soči. Následovalo dalších 10 bitev bez výraznější změny. Italské pokusy probít se do Istrie a Terstu byly marné.

Dne 1.července 1915 začala rakousko-německá ofenzíva v Polsku a na Litvě. Do konce září byla obsazena většina

někdejšího ruského záboru Polska a Litvy. Došlo ke stabilizaci fronty v Polesí a Volyňsku.

V červenci 1915 kapitulovalo německé koloniální vojsko v jihozápadní Africe.

Dne 6.září 1915 k Německu a Rakousko-Uhersku přistoupilo Turecko a Bulharsko a vznikl Čtyřspolek.

Pokračující ofenzíva proti Srbsku

Od 6.října do 29.listopadu se uskutečnila rozhodující ofenzíva rakousko-německé armády proti Srbsku. Přes velkou převahu rakousko-německé armády šlo jen o pomalý postup. Dne 13.října 1915 Bulharsko vstoupilo do války proti Srbsku. Odpor srbské armády byl zlomen a srbská armáda ustoupila na albánské území a na ostrov Korfu. V listopadu 1915 došlo k tažení vojsk Čtyřspolku na Černou Horu a do Albánie a dne 24.listopadu k bitvě u Kosova, tj. k poslední ústupové bitvě Srbské armády. V prosinci 1915 byl učiněn marný pokus Dohody pomoci Srbsku ofenzívou na Soluňské frontě.

Události roku 1916

Dne 26.ledna 1916 kapitulovala Černá Hora a byla okupována rakousko-uherskými vojsky.

Od 21.února až do počátku září probíhala neúspěšná vojenská ofenzíva u Verdunu. Byly zaznamenány obrovské ztráty na obou stranách. Dne 23.května byla zahájena ofenzíva německých a bulharských vojsk na soluňské frontě v jižní Thrákii. 4.června došlo k ofenzívě ruských vojsk v Haliči. Do konce října byly zaznamenány jen dílčí úspěchy a to obsazení Bukoviny a východní Haliče za cenu velkých obětí.

24.června 1916 začala ofenzíva dohodových vojsk na řece Sommě, dílčí úspěch - postup o 15 až 20 km - byl zaplacen statisíci životy.

Dne 28.srpna 1916 byl zahájen útok rumunských vojsk proti Rakousko-Uhersku, vpádem do Sedmihradska. V září až v říjnu pak rakousko-německá vojska zahájila útok proti Rumunsku, úspěšný postup rakousko-německých vojsk byl umožněn početní i technickou převahou.

Dne 21.listopadu 1916 zemřel ve Vídni rakouský císař František Josef I. Po něm nastoupil na trůn Karel I., poslední habsburský panovník.

25.listopadu 1916 vstoupilo Řecko do války proti Německu a Bulharsku. Dne 6.prosince došlo k obsazení Bukurešti a ke konečné porážce Rumunska a k prodloužení ruské fronty až k Černému moři.

Dne 18.prosince 1916 americký prezident Thomas Woodrow Wilson (1856 - 1924) zaslal výzvu oběma válčícím stranám, aby formulovaly své válečné cíle. Na tuto výzvu dostal odmítavou odpověď Německa a pozitivní odpověď Dohody.

Nejdůležitější události v roce 1917

Dne 1.února 1917 Německo zahájilo neomezenou ponorkovou válku proti všem mocnostem Dohody. Ve dnech 23. až 27.února došlo k únorové revoluci v Rusku, generální politická stávka přerostla v povstání proti carismu, následně pak k sesazení cara a ustanovení buržoazní Prozatímní vlády.

Dne 11.března britský expediční sbor dobyl Bagdád a zaznamenal další úspěšný postup v Mezopotámii.

Spojenecká blokáda přiměla Němce k odvetě v podobě neomezené ponorkové války proti obchodním lodím. Na jaře 1917 přivedl tento způsob boje Británii na pokraj porážky, ale zároveň uspil vstup Spojených států do války 6.dubna 1917. Zavedení systému konvojů a obrovský růst výstavby lodí v Británii a ve Spojených státech nakonec spojenečům umožnily ponorkovou hrozbu překonat.

V dubnu až v květnu došlo k dohodové ofenzívě v Champagni, na řece Aisne a v Artois ve Francii. Navzdory značným lidským obětem vojenské úspěchy nebyly zaznamenány, což se pak projevilo v odporu proti válce ve francouzské armádě.

V létě 1917 v Rusku prozatímní vláda Alexandra Kerenského připravila další ofenzívu v Karpatech, byla však odražena. Dne 2.července 1917 došlo k bitvě u Zborova. Bylo to první velké střetnutí české brigády s německým vojskem.

Od července do listopadu probíhala velká bitva o Flandry. Britská vojska se

zaměřila na zneškodnění opěrných bodů německých ponorek Ostende a Zeebrugge. Po těžkých bojích byl útok Britů odražen.

V červenci 1917 proběhla v Rusku krize, která vyvolala živelné masové bouře dělníků a vojáků proti válce a bídě. 20.července 1917 byla vydána **korfská deklarace o budoucím uspořádání na Balkáně**, což bylo perspektivou brzkého spojení Srbů, Chorvatů a Černohorců v jeden stát. Začátkem září Němci zahájili ofenzívu ve východním Pobaltí. Byla obsazena oblast Říšského zálivu a přístupové cesty k Petrohradu. Od 24.září do 21.října probíhala další bitva na řece Soči. Rakousko-uherská ofenzíva byla úspěšná a italské vojsko bylo vytlačeno až na Piavu.

25.října (podle starého ruského kalendáře) - 7.listopadu (podle evropského počítání) bylo zahájeno ozbrojené povstání v Rusku proti Prozatimní vládě, byl to počátek Velké říjnové revoluce. Říjnová revoluce znamenala konec ruské účasti ve válce.

Na přelomu listopadu a prosince 1917 došlo k masovému nasazení tanků v bitvě u Cambrai. 6.prosince 1917 byla vyhlášena nezávislost finského státu finským sněmem. 9.prosince byl dobyt Jeruzalém britskou armádou a obsazena Palestina. Bylo to úspěšné zakončení britského útoku proti Turecku z Egypta.

Diplomatické snahy urovnat válečný konflikt

V této době byly také činěny mnohé diplomatické pokusy o smír mezi válčícími stranami. V Berlíně byla 12.prosince 1916 vydána „mírová deklarace“ německého říšského sněmu. 18.prosince 1916 následovala výzva a po ní 21.prosince diplomatická nota prezidenta USA Wilsona z Washingtonu o zprostředkování míru. Z Paříže a z Vídně byly činěny výzvy k ukončení války, respektive k uzavření separátního míru mezi jednotlivými účastníky vojenského konfliktu. Nic z toho však nepřineslo kladný výsledek. K ukončení války vyzval bojující strany také 1.srpna 1917 Vatikán. Všechny diplomatické pokusy selhaly. Bylo zřejmé, že o novém rozdělení světa rozhodnou především zbraně.

Nejdůležitější události roku 1918

Dne 6.ledna 1918 byla vydána tříkrálová deklarace českých poslanců, ve které byl formulován požadavek práva na sebeurčení českého a slovenského národa.

Dne 8.ledna 1918 prezident Wilson formuloval válečné cíle USA ve „čtrnácti bodech“: vrácení Alsaska-Lotrinska Francii, obnovení Belgie, autonomie pro národy Rakousko-Uherska, osvobození balkánských národů, obnovení hranic Polska, atd.

Ve dnech 14. až 22.ledna 1918 proběhla revoluční vlna stávkového hnutí v Rakousku-Uhersku za skončení války. Dne 1.února 1918 došlo ke vzpouře rakousko-uherského válečného loďstva v Boce Kotorské. Vzbouřenci požadovali mír a sebeurčení národů.

V únoru 1918 došlo k postupu německé a rakousko-uherské armády na ruském území. Byl vyvíjen nátlak na přijetí mírových podmínek požadovaných Německem. Dne 3.března 1918 uzavřel Lenin podpisem Brestlitevské smlouvy ponižující mír. Sovětské Rusko se zavázalo vyklidit Finsko, Polsko, Ukrajinu, východní Pobaltí a část Zakavkazska bez stanovení západních hranic Ruska.

Československé legie se zapojily do zahraničního odboje proti monarchii v roce 1915 ve Francii, v roce 1917 Rusku a v roce 1918 v Itálii. Ve Francii bojovaly u Arrasu a Vouziers, v Rusku hlavně u Zborova a Bachmače, v Itálii u Doss' Alta.

V polovině září 1918 došlo k úspěšnému útoku dohodových vojsk proti Bulharsku, byla obsazena Sofie a velká část země. Bulharsko pak kapitulovalo 29.září 1918.

Koncem září 1918 začala všeobecná ofenzíva dohodových vojsk na západní frontě. Postupně docházelo k rozkladu německé armády.

7.října 1918 byla vyhlášena nezávislost sjednoceného Polského státu. 14.října proběhla generální stávka v Čechách. 24.října začala ofenzíva Dohody na italské frontě, rychlé úspěchy byly dosaženy díky rozkladu rakousko-uherské armády.

28.října 1918 bylo vyhlášeno samostatné Československo.

Německo požádalo o příměří, které vstoupilo v platnost 11.listopadu 1918.

Závěrem

O konečném poválečném uspořádání se rozhodovalo na mírové konferenci v Paříži. Klíčovou roli zde sehrál americký prezident Woodrow Wilson, britský premiér David Lloyd George a francouzský premiér Georges Clemenceau. **V červnu 1919 byla podepsána Versailleská smlouva.** Na základě této smlouvy Německo ztratilo část území a muselo snížit početní stav vojska na 100 tisíc mužů. Navíc muselo Německo zaplatit vysokou náhradu za válečné škody a reparace a přiznat svoji vinu na rozpoutání světového konfliktu. V Německu tato smlouva vyvolala u veřejnosti rozpaky a rozhořčení, na které pak francouzský maršál spojeneckých vojsk Ferdinand Foch reagoval slovy: „To není mír, ale dvacetileté příměří.“ Budoucnost potvrdila, že se nemýlil.

V I.světové válce vstoupila na bitevní pole moderní mechanizovaná vojska. V I. světové válce bylo poprvé ve velkém počtu použito letectvo a bombardováno zázemí, kde oběti byly i z řad civilistů. V I. světové válce Němci podnikali nálety na francouzská a britská města letadly i vzducholoděmi Zeppelin. Paříž byla bombardována také dalekonosnými děly. **Po více než čtyřech letech zabíjení bylo vyřešeno jen málo politických sporů, ale deset milionů lidí to zaplatilo životem.**

V každém městě České republiky a téměř v každé vesničce u nás uvidíte pomníčky věnované obětem první světové války. Kolik to bylo zmařených mladých životů a prolito slz nešťastných matek, žen a dětí.

Alena Kulheimová, Česká republika

Odznak československých legionářů v Rusku

Profiles and oeuvres of Czech Artists

Albín Polášek

Albín Polášek se narodil 14. února 1879 na Moravě ve Frenštátě pod Radhoštěm jako sedmý syn Josefa a Petronily Poláškových, v rodině tkalce a obchodníka. Od mládí se u něj projevuje výtvarné nadání, rád kreslí, maluje a vyřezává. Tento chlapecký zájem jej přivádí v patnácti letech do řezbářské dílny J. Mayera ve Vídni, kde po vyučení pracuje jako zručný tovaryš až do roku 1900.

V září 1901 odjíždí se svým bratrem Robertem, knězem v Minnesotě, do Ameriky. Pracuje v řezbářské dílně na výrobu sakrálních plastik, nejdříve v Dubuque, Iowa, pak v La Grosse, Wisconsin. V roce 1903 je přijat na obor sochařství Pennsylvánské akademie krásných umění ve Filadelfii. Na škole začíná studovat v roce 1904 od 2. semestru. V sochařské třídě profesora Ch. Graflyho patří k nejlepším a nejpracovitějším žákům, v letech 1907, 1908 a 1909 získává jako ocenění mimořádných studijních výsledků Cressonovu nadaci k studijní cestě po Evropě.

V roce 1910 obdržel za reliéfní kompozici *Dobročinnost* (1909) první cenu soutěže Prix de Rome, která zahrnuje tříleté stipendium na Americké akademii v Římě. Pobyt v Římě 1910 - 1913 dovršuje Polášek svá výtvarná studia, formuje a utvrzuje svůj výtvarný názor v klasicistním pojetí.

Za svých studií vytvořil celou řadu portrétů, figurálních plastik a kompozic. K nejvýznamnějším patří například *Strůjce svého osudu* (1907), *Římanka* (1910), *Věčný okamžik* (1909), *Ve vzpomínkách* (1911), *Rozsévač* (1912), *Fantasie* (1913), *Zaslibená země* (1913).

K některým se v dalších letech v obměnách vrací, mnohé jsou vícekrát oceněny. Léta studií patří v tvůrčím výsledku k jeho nejšťastnějším.

Po návratu z Říma žije nejdříve v New Yorku, od roku 1916 pak v Chicagu, a to již jako vedoucí sochařského oddělení Art Institutu, kde působí až do roku 1949. Za svého pobytu v New Yorku a v Chicagu vytvořil opět vedle portrétů mnoho významných děl komorní a monumentální povahy, z nichž jmenujme *Inspirace* (1913), *James G. Baterson* (1916), *medaile Svoboda - Život národa* (1917), *Okamžik* (1917), *Elizabeth* (1920), *R. Yates* (1921), *T. Thomas* (1924), *Lesní idyla* (1924), *Zbavená pout* (1924) - jako protějšek plastiky *Strůjce svého osudu*, dále *Poutník* (1924), *Probouzející se jaro* (1926), *Poutnice* (1928), *Woodrov Wilson*

(1928), *E.G. Lessing* (1930), *Pierre Gibault* (1936). Albín Polášek se podílel na sochařské výzdobě interiéru chrámu svaté Cecílie v Omaze - *Vítězný Kristus* (1940) a vytvořil *pomník T.G. Masarykovi* (1941), odhalen v roce 1955 v Chicagu, a *sochu T.G. Masaryka pro pomník v Petřvaldu u Karviné* na Moravě (1949).

Nový domov a ateliér si vybudoval v roce 1949 v jezerní krajině Winter Park na Floridě. V roce 1950 byl postižen mozkovou mrtvicí ochrnil na levou polovinu těla a do konce života se pohyboval na invalidním vozíku, odkázán na péči blízkých. Krátce žil v manželství se svou bývalou žačkou a autografkou Ruth Sherwood (1889 - 1952) a od roku 1961 s Emilly, vdovou po lékaři W. Kubátovi. Ani v tomto období se nevzdává tvůrčí práce, i když je handicapován částečnou nemohoucností. Vedle řady obrazů připomeňme ze sochařské tvorby např. *plastiky Vítězství morálního zákona* (1956), *Emilly* (1961), *Vzkříšení Krista* (1963) a *Měsíční cesta* (1963).

Výtvarný odkaz Albína Poláška je rozptýlen v řadě měst, univerzit a galerií USA. Několik svých prací umělec věnoval rodnému městu: *Radegast* (1931), *Cyril a Metoděj* (1931), *Pravěký zápas* (1938), pamětní deska básniku *Josefu Kalusovi* (1935) *Utrpení* (1947), *Strůjce svého osudu* (1962), malířský soubor 14 zastavení *Křížové cesty* (1961) a několik dalších prací, které jsou v galerii frenštátského muzea.

Albín Polášek zemřel 19. května 1965. Jeho sídlo a umělecký odkaz spravuje nadace nesoucí jeho jméno.

Poláškovu dílo bylo oceněno mnoha společenskými a uměleckými poctami v USA i v Československu, Frenštát jej v roce 1947 jmenoval čestným občanem, v roce 1979 odhalil A. Poláškovu bustu a v roce 1994 pamětní desku.

Životní příběh Albína Poláška je dokladem velké vůle a odřikání, talentu a usilovné práce, úspěchů, ocenění a společenského uznání. Je naplněním Poláškovy kréda: „*Mějme viru v sebe a odvahu a Bůh nám pomůže k cíli.*“

This Czech summary of Albín Polášek's life and works is taken from the publication of 1994, entitled „*Albín Polášek - Man Carving His Own Destiny*,“ published by the town museum in Frenštát pod Radhoštěm, authored by Jiří Klučka.

In the March issue of *Voices of the Nation* we featured two of the religious works of Albín Polášek and promised to follow up with more biographical data of the artist and

illustrations of his most prominent secular sculptures. Let these outstanding art achievements speak for themselves. To our readers we strongly recommend a visit to Polášek's last home and museum in Winter Park, Florida (near Orlando) and to Polášek's museum in Frenštát pod Radhoštěm in northern Moravia.

The sequence of illustrations on the opposite page:

Radegast, Slavic pagan god of harvest (located on top of Mount Radhošť in northern Moravia).

Mother bidding farewell to her son who is departing his home on his way to foreign land (located at the Bohemian National Cemetery in Chicago).

Pilgrim Mother, not "the Grim Reaper" as erroneously described in one of the publications featuring Chicago cemeteries (located at the Bohemian National Cemetery in Chicago).

The Spirit of Music, Theodore Thomas Memorial. This mythical, androgynous statue is dedicated to Theodore Thomas, founder and first conductor of the Chicago Symphony Orchestra (located on Michigan Avenue in Chicago).

The Sower, an anatomically perfect statue of a nude male figure (at one time located at the Chicago Art Institute).

US President Woodrow Wilson - This statue of the American President and friend of T. G. Masaryk stood in front of the "Wilsonovo nádraží" (Wilson's railroad station) in Prague. The statue was destroyed during the Nazi occupation of Czechoslovakia, but there is a current fund drive in the United States to restore this statue.

Tony Jandáček

Photo on back page:

The Knight of Blaník - symbolizing the leadership of the 1st President of Czechoslovakia, Thomas G. Masaryk. (Located at Midway Plaisance by the University of Chicago, where Masaryk worked as a professor of philosophy and Slavic studies during several months prior to World War I.

The inscription reads:

Dedicated to
Thomas Garrigue Masaryk
Crusader for Truth,
Teacher, Liberator, Statesman.
"Jesus not Caesar"
"Truth Will Prevail"

Radegast (Radhošť), pagan god of harvest

Mother bidding farewell to departing son

Pilgrim Mother approaching her tomb

The Spirit of Music

The Sower

US President Woodrow Wilson

